

MHP Merkezindeki adam itiraf'a devam ediyor

25

Aydınlık

PAZARTESİ 25 AĞUSTOS 1980 10 LİRA

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

1 kişinin ölümüne yol açan olayı Mehmet Güçlü, Ahmet Bilgin ve Salih Dayan yönettiler. Saldırı emri Şevkat Çetin'den geldi

Bombayı atan şahıs Mehmet Toftar'dı

Gazi Eğitim de Şevkat Çetin'in yönetiminde

"Polis kordonu yarma grubu" kuruldu

Sınıf geçeceklerin ve geçmeyeceklerin listesini hazırlayarak idareye verdim

İmtihan sorularını iki gün önce alarak ülkücü öğrencilere dağıttık

G.E.E. Müdürü Mustafa Şen ve Müdür Muavinleri her işlerinde ÜGD nin tayin ettiği Yunus Dümen'e danışırlardı

● "Polisler devrimcilerle bizim aramıza set çekiyordu. Bu seti yarmak için bir grup polislere saldırıyor, polisler o tarafa gidince biz de devrimcilere saldırıyorduk"

Ali Yurtaslan itiraflarının bugünkü bölümüı.de Gazi Eğitim Enstitüsünde 19 Aralık 1978 günü meydana gelen ve bir kişinin ölümü ile sonuçlanan saldırı olayını, saldırıyı planlayanları bombayı atanları ortaya çıkarıyor. Yurtaslan bu sırada "polis kuşatmasını yarmak için özel gruplar" oluşturduklarını da söylüyor.

Yurtaslan'ın bu bölümde yaptığı açıklamalar o sıralarda ele geçen çeşitli belge ve bulgularla doğrulanmıştı. Emniyet Kuvvetlerine ve bir kısmı da Sıkıyönetim Komutanlığına intikal eden bilgi ve belgeler Yurtaslan'ın anlattıklarını tamamen doğrulamaktadır.

BOMBALI SALDIRI VE BİR ÖLÜ

BENİM okuldaki ikinci senemde, yani 1977-78 öğrenim yılının başlarında yine devrimcilerden okula gelmeye cesaret eden olmadı. Biz hemen eğitim çalışmalarına başladık. Yüksek Öğretmen Okulu spor salonunda ve Site Yurdunda seminer veriyorduk. Ayrıca boş derslerde de veya bazen dersi keserek çeşitli şahıslara seminer verdiriyorduk. Ayrıca Ankara'da ülkücülerden vurulan olduğu zaman bütün okulu toplayıp götürüyorduk. Okul Müdürü Mustafa Şen ve Müdür Muavinleri her işlerinde Ankara Şubesinin tayin ettiği Yunus Dümen'e danışıyorlardı. Yunus Dümen Gazi Eğitim Enstitüsü Öğrenci Birliği Başkanıydı.

Daha sonra CHP iktidara geldi. Okullar süresiz tatil edildi. Okul bir yıl kapalı kaldı. Devam edemeyen öğrencilere af çıkartıldı. Devrimciler okula gelmeye başladılar. Biz yine okulda azınlığa düştük ve devam edemez olduk.

Okul açıldıktan 10 gün sonra Şevkat Çetin beni buldu. Ankara Şubesindeki ve Genel Merkezdeki Gazili öğrencilerin okula gitmemesini istedi. Ben o zaman Ankara Şubesinde resmi yöneticiydim.

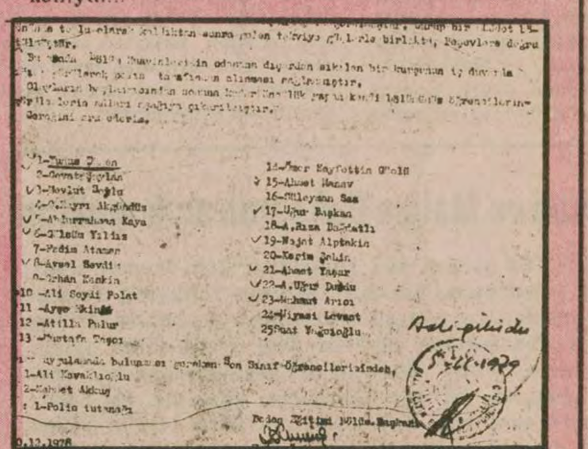
Gazi Eğitim öğrencisi ve Genel Merkez Yönetim Kurulu üyesi Hüseyin Özcan'ın vurulması üzerine ertesi gün için bir eylem planladık. Hüseyin Özcan'ı EGO önünde toplanıp Gazi Eğitim'e gelen ve Dev-Yol'un hakim olduğu grup vurmuştu. Ankara'daki bütün ülkücülerin Beşevler'e gelmesi istendi. Devrimcilerin grubunu okula sokkamayacaktık. Çok kalabalık toplandık. Güvenlik kuvvetleri bizim çekilmemizi istedi. Okul Müdürü ve görevli albay devrimcileri gruplar halinde okula almaya başladı. Biz bombalı ve silahlı saldırıya geçtik. 1 kişi öldü, 10-15 kişi yaralandı.

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

Belgeler Ali Yurtaslan'ı doğruluyor

1) Saldırılar ve Yunus Dümen

Ali Yurtaslan bugünkü itirafında Gazi Eğitim Enstitüsündeki olaylarda Yunus Dümen'in rolünü ortaya koyuyor. Yurtaslan şöyle diyor; "Okul Müdürü Mustafa Şen ve Müdür Muavinleri her işlerinde Ankara Şubesinin tayin ettiği Yunus Dümen'e danışıyorlardı. Yunus Dümen Gazi Eğitim Enstitüsü Öğrenci Birliği Başkanıydı..."

BELGE:1

Ali Yurtaslan'ın müdürlerin "danışmanı" olarak anlattığı Yunus Dümen'in 19.12.1978 günü Gazi Eğitim Enstitüsüne komandoların yaptığı saldırılar sırasında başı çekenlerden birisi olduğu görgü tanıklarınca birinci isim olarak tesbit edilmişti.

2) Okulda tutulan listeler

Yurtaslan şunları söylüyor:
"Bir keresinde ben sınıf geçecek ve geçmeyeceklerin listesini hazırlayarak idareye verdim. Aynı şekilde okulda bütün sınıflarda böyle listeler hazırlandı. İmtihan sorularını iki gün önce alarak ülkücü öğrencilere dağıttık."

BELGE:2

1978 senesinde Enstitü boşaltıldıktan sonra gerek bazı memurların masalarında gerekse okul kantininde yapılan aramalarda bazı öğrencilere ait çantalarda Yurtaslan'ın sözünü ettiği listeler ele geçirilmişti. Yukarda 21.4.1978 günü tutulan ve 21.7.1978 gün ve 221.1/6977 sayılı yazı ile Sıkıyönetim Komutanlığına da gönderilen bir zaptın fotokopisi görülüyor.

3) Okuldaki dinamit ve silahlar

Ali Yurtaslan açıklamalarında şöyle diyor:
"Şevkat bu dönemde İbrahim Ülgen, Ali Boz, Yaşar Özüdoğru'ya dinamit verdi. Dinamitleri Öğrenci Derneği kantininin arkasındaki odada verdi. Ben de yanlarındaydım. Dinamit ve silahlar okulun kubbesinin olduğu yerde saklanıyordu."

BELGE:3

1978 yılında okul boşaltıldıktan sonra okul kantininde polis nezaretinde yapılan aramada dinamit kapsül, fitil ve lokumları ile patlamaya hazır dinamit, tabanca kılıfı ve özel olarak hazırlanmış zincirler bulunmuştu. Bu suç belgeleri tutanakla tespit edildi ve polis tarafından alındı

HABERİ 6. SAYFADA

BAŞYAZI

Selamlayınız beyler, selamlayınız!

Doğu Perinçek

TARZAN gene zor durumda. Polonya'da "refah, özgürlük ve bağımsızlık" sloganlarıyla ayağa kalkan işçilerin sayısı yüzbinleri buldu. Kendi kendilerine "demokratik kitle örgütü" madalyası takan kuruluşların ve bazı aydınlarımızın sesleri çıkmıyor.

Neredesiniz DİSK yöneticileri, Töb-Der yöneticileri, Mühendis Odaları, CHP "sol-kanat" mebusları, İstanbul Baro yöneticileri, Yazarlar Sendikası yöneticileri, ünlü yazarlar! Neredesiniz? Millet, sizden Polonya işçi sınıfının eylemi hakkında görüşlerinizi istiyor.

Bakınız, özgürlük ve bağımsızlık isteyen herkesin yüreklerinde fırtınalar kopuyor. Kafasını, "Rusya'nın kurtarıcılığı" gibi bir safsataya terketmemiş herkesin gönlünde bir coşku, bir bayram sevinci. Fakat sizin niçin böyle buruk ve ezik bir haliniz var?

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

YARIN: FERHAT TÜYSÜZ VE VELİ CAN ODUNCU İLE GÖRÜŞMEM

Yurtdışındaki yurttaşlar ne diyor?

Paris'ten izlenimler

Paris'te çalışan yurttaşlarımızdan İtirafla ilgili düşüncelerini gönderenler, Ali Yurtaslan'ı ve Aydınlık çalışanlarını yürekten selamlıyor, İtiraf yayınının Türkiye'de demokrasinin gelişmesine önemli katkıları olduğunu belirtiyorlar.

Bir işçi:

Aydınlık'ın yapmış olduğu bu yayın demokrasi mücadelesine yeri doldurulamayacak büyük bir katkıdır. Aynı zamanda bu olay, MHP'ye karşı mücadelenin yolunu açmıştır. Aydınlık'ın bu yayınını bütün kalbimle destekliyorum.

Bir ev kadını:

Aydınlık'ın bu yayını MHP'yi zayıflatmıştır. Ali Yurtaslan'ın itirafları, MHP'nin nasıl bir cinayet şebekesi olduğunu gözler önüne sermiştir. Aydınlık'ın bu yayınını destekliyorum.

Citroen Oto Fabrikasından bir işçi:

Aydınlık'ın bu yayınını çok iyi buluyorum. Bu yayın halk tarafından

(Devamı S. 6 Sü. 6'da)

Bursa'da komandolar, "Ankara Savcısı ve Adana Sıkıyönetim Komutanını öldüreceğiz" diye yazıyorlar

BURSA (ÖZEL)

MHP, ÜYD imzalarıyla duvarların sloganlarla doldurulduğu Bursa'da en son "Adana Sıkıyönetim Komutanını ve Ankara Cumhuriyet Savcısını öldüreceğiz" şeklinde yine altında MHP ve ÜYD isimleri yazılı yazılara rastlandı. Bu yazıların Bursa'nın terminal binasının tuvaletinde bulunduğu tespit edildi.

Duvarlardaki bu yazıların, Yurtaslan'ın gazetemizde yayınlanan açıklamalarını Adana Sıkıyönetim Komutanlığının ihbar olarak kabul ettiğini açıklamasından sonra yazıldığı belirlendi. Bilindiği gibi Yurtaslan'ın açıkla-

● "İtiraf" için ne düşünüyorsunuz?

Yarın Aydınlık Meclisinde tartışma başlıyor

içten geldiği gibi
NİMET ARZIK

Turizm cenneti (!) Bodrum!

Acıklı bir Bodrum, ülkenin her yanı gibi.
Boğdular seni, boğdular, para girer girmez!
Sıcak, kalabalık, kazık, pislik, gırla.... Hatırsız gönülsüz, yapay, takay bir yer oldun gitti, hem de ne çabuk!
Eskiden, ekmek kokardın. Şimdi, kokmuş et ve amonyak!
Bir ufak turist barındıran ev, gözümle gördüm, yirmi yedi perişan vatandaşı barındırıyordu ve her birinden ikiyüz papel alıyordu.
Bir taraça, yatak çarşaflarıyla üçe bölünmüştü, yatak odası olarak. Düşüncesiz aileler, küçük bebelerle yer arıyorlar, yer dileniyorlardı daha doğrusu. Bir akşam bir tuvalette, bir akşamda lütfen bir mutfakta yattılar..
– Gelmeselerdi!
– Bir gün gelmezler.... Aldatılıyorlar bu bir... Değişiklik gereksinmesi var, bu iki. Dönüş yollarının tıkalı olması perişanlılıkları artırıyor bu üç.

BOĞAZINDAN KESME:

Yer bulanlar, boğazlarından kesiyorlar. Kokmuş dönerli bir sandviçi, dört kişinin paylaştığını gördüm. Zaten, türlü satıcılar türemiş... Otel fiyakası yapanlar bile, bunlardan besleniyor. Lokantaların üçte biri boş, bir ikisi dışında...
Ekonomileri daralmaya başlayınca, insanlar nice mızıkçılıklar icadederler! Birkaç yıl önce, çılgın, fantezist ve şirin kasabaya, bir entellektüel yapaylıktır çöktü...
Şimdi de, yüzünüze güller amberler, bir sanatkarlar sitesi kurulacakmış buralarda.... Herhalde, açıkgözler tarafından, bu bir ucuz arsa kapatma işlemidir.... Yoksa sanatkarlar, bal toplarlar Bodrum'da, bal yapmazlar... İklim, bal yapmaya yatkın değil!....
Bu gevşetici ortamda, sanatçı, sanat sitesine kapanıp, şaheserler yaratacak haaa?... Fasarya! Fasaryanın hâlâ alıcıları bulunuyor.

ÇİRKİNLİĞİNİ SEVDİCEĞİM AKTUR:

Yıllardanberi, inşaat halinde, bir kısmı bitmiş, bir kısmı, çıkmaz ayın son çarşambasında bitecek bir Nekropol (mezarkent), bu Aktur..... Bodrum'un birkaç kilometre ötesinde, kel bir yer... Uyduruk uyduruk konutlar felaket bir bütün oluşturmuş. Sıvaya sarmalanmış bir briket trajedisi...
Kapı pencere, biter bitmez, yatağa düşmüş Aktur.... Geçen yıl, buraya evine geçebilen CHP'li Turan Güneş yenisini takmak için, cam çerçeveyi indirmiş bile!.... Yenilikleri partisinde oluşturacağına Aktur'da oluşturuyor!
Leman Batur'sa (Muhsin Batur'un eşi), burdaki evini felaket bir pislikte bulmuş, mevsim başında bunca, üzücü seçim turlarından sonra.
Sevgili Leman Hanım, kışın, ansızın, Aktur'a hiç vardınız mı? Gördünüz mü, cinler nasıl top oynar?.... Kapılar nasıl esintide taklar?... Pencerelerin kepenkleri, işkenceci dayağı gibi, vurur durur duvarlara...
Oysa, ne gümbürtüyle, başlatılmıştı bu evler... Ama hiç bir zaman, uygulama proje, beyindeki parlaklığını sakınmaz!...
Aktur'un kel bir adası, bir karışlık plajı var. Kel adada, vatana hizmet etmiş sanatkarlar için, evler düşünülüyordu. Hâlâ düşünülüyor mu? İyi kazık varken, daha kolay!... Muhsin Batur'un tarihi iç dökmelerde bulunduğu plajcık. Denizi güzelceymiş!....

ÜÇ HANIMIN RESİM SERGİSİ

Bodrum Kalesinde artık, resimler, el işleri sergileniyor... Sanat faaliyeti İzmir, Ankara, İstanbul dışına taştı Türkiye'de.
Müze Müdürü Oğuz Aypözen'e teşekkür etmeli... Ama bilirim ki, teşekkür yerine ne yaparlar ki kendisine?...

Buradaki entellektüel sınıf bitirim, sürgünsel ve entellektüelsel ve emeklisel... Her türlü dağdağadan uzak, dünyayı dile kuvvet vermiş düzeltiyorlar!....
Birden Urfa'nın Harran Ovası geldi oturdu belleğime... Asurilerden beri su yüzü görmemiş mi!... Sulandırılacakmış... Sulanmadan önce görenler, sulandıktan sonraki halini de yaşıyacaklar Harran Ovasının....
Bu büyük değişikliğe tanık olup, kendileri de değinecekler kuşkusuz!....
Ben bunu Bodrum'da, tersine yaşadım, her şeyi tersine yaşamak kaderim!
Çılgın, sıcak, sevimli zamanını yaşadım Bodrum'un ve de yozlaşmasına tanık oldum!....
Elbette, benim içimde de yozlaşmalara baka baka bir şeyler yozlaştı....
– Elbette!....

OKUYUCU KARİKATÜRLERİ

PAZARTESİ DENEMELERİ
İsmet Zeki EYUBOĞLU

"Çürük yumurta"

GEÇENLERDE, Ali Elverdi adlı 12 Mart kalıntısının, değiştirilen sıkıyönetim komutanları için birkaç çürük yumurta vardı, atıldı" türünden sözler söylediğini okuduk yayın araçlarında. Kendi yetiştiği ocaktan yetişen, kendinin bir süre taşıdığı sanları taşıyan bir ocakdaşı için böyle konuşan bir kimsenin saygı, eğitim insanlık bakımından değil de bir "parti kulu" olarak bulunduğu aşamayı araştırmak yararlıdır.

İnsanların ayrı görüşleri benimsemeleri, ayrı toplum düzenlerine bağlanmaları doğaldır. Ancak kendi gibi düşünmeyene saldırmak, ona yaşama yetkisi tanımamak, onu yıkmak için değişik iğrenç yollara başvurmak alçaklığın en belirgin niteliğidir. Baskı yönetimlerinde, özellikle Hitler-Mussolini ikilisinin uyguladığı gerici yönetimde tek dayanak budur. Başkalarını susturmak, susturmak için suçlamak, yermek, yalnız kendinin doğru yolda olduğunu ileri sürmek. Bilgisizliğin, yetersizliğin, geriliğin başlıca belirtisi sayılan bu tutum Ortaçağdan kalmadır, ulus yönetiminin tek güce bağlanmasını gerekli kılar. Kişinin aydınlanması kolay değildir, okuduğu kurumun yıllarıyla ilgisi yoktur. İster yirmi yıl, ister kırk yıl okusun, çağdışı kalmış bir kişinin aydınlanması, çağdaş olması olası sayılmaz pek.

12 Mart'tan bu yana bu tür yakışıksız konuşmaları, suçlamaları çok dinledik, duyduk. Daha önce Cevdet Sunay devrimciler için "mide gurultuları duyuyorum", Cumhurbaşkanı olarak gittiği depremle yıkılmış Varto'da "Utanmaz adam benim geleceğimi duydun da onun için o yırtık pırtıkları astın oraya", Cemal Tural ise "Atatürk gibi bir kumandan çıkar solcuları bir gece ortadan kaldırır" demişti. Geçenlerde Faik Türün de "Hodri meydan, ben buradayım, kimse alınyazısını bir saat bile geciktiremez, günü gelmeden ölmem" anlamında sözler söylemişti. Bu sözlerin tabuta sarılan örtünün üzerinde Arapça yazılı olduğunu biliyor mu bilmem, ancak çok yüksek aşamaya ulaşmış bir kimseye yakışmayacağını, bütün bu tür konuşmaların bıçkın işi olduğunu bilirim. Yirminci yüzyılın bitimine doğru, on üniversitesi bulunan elli milyonluk bir ulusun Cumhurbaşkanı adayı olan bir emekli paşanın ağzından çıkan sözlere bakın. Ben, küçüklüğümde bu tür konuşmaları Yenibahçe Kahvesinin önünden geçerken, orada nargile çeken, yaşlı tulumbacılardan duyar da korkardım.

Söz kişinin gözgüsüdür (aynasıdır) diye eski bir atasözü vardır Asya Türkçesinde, şimdi Anadolu'da da söylenir boyuna. Çok anlamlıdır bu atasözü, insanın ne olduğunu, içyüzünü serer gözler önüne. İnsan sözüyle yükselir, sözüyle alçalır. Nitekim Fuzuli bir şiirinde:

Arturan söz kadrini sıdk ile kadrin arturur
Kim ne mikdar olsa ehlin eyler ol mikdar söz

derken, "Sözün değerini artıran kendi değerini artırır. Söz ne oranda söylenmişse söyleyenin değerini de o oranda yükseltir" anlamını düşünmüştür. Bu dizeler yukarda geçen atasözünün, şu "söz kişinin gözgüsüdür"ün şiirleşmişidir. İşte bu atasözüne, bu dizelere dayanarak "hodri meydan", "birkaç çürük yumurta" üzerinde duralım. Ülkemizde "meydanların" kaldırım kabadayılarıyla, eli bıçaklılarla, vurguncularla dolup taşmaya başladığı dönem Menderes dönemiyle 12 Mart sonrasıdır. Anadolu tarihinde sözün böylesine ayağa düştüğü, saygının, sevginin böylesine tersyüz edildiği, yüceliğin alçaklığa dönüştüğü bir kesim yoktur. Anadolu'yu baştanbaşa egemenliği altına alan, bulduğunu kesen, doğrayan, ılgarlayan Moğol orduları bile böylesine azgın böylesine saygısız değildi insanlara karşı.

Kendi gibi düşünmeyenleri "çürük yumurta" diye niteleyen Ali Elverdi'nin 12 Mart'ta, görevi başında koktuğunu, kokusunun bütün ülkeyi iğrendirdiğini bilmeyen yoktur kendinden başka. Kendinde olanı başkasına yükleyerek küçüklükten, yetersizlikten kurtulmaya çalışmak küçük adamın başlıca özelliğidir. Böylesi küçük adamlar yüksekte görünmek için boyuna dal uçlarına sıçrayan maymun yavrularına benzerler. Bu tutum insanın yapısıyla ilgilidir, doğasında vardır. Onu geciktirmek kolay da ortadan kaldırmak güçtür.

Bunları söylerken adı geçenleri yermeyi, kötülemeyi düşünmüyorum, daha önce aktarılan atasözünden, Fuzuli'nin dizelerinden kalkarak insanı açıklamaya çalışıyorum. Sözün kişiyi dile getirdiğine, sözün kişinin ölçeği olduğuna inanıyorum. "Ağır ol da kantara gel" diye bir halksözü daha vardır. Konuşmada, davranışta, eylemde ağırbaşlı, saygıdeğer olmayı dile getirir. Bunun gibi "Söz dokuz boğumdur, boğa boğa söyle", "Söz güherdir", "Sözünü bil pişir, ağzını der devşir" atasözleri vardır. Bütün bunlar insanın özüyle söz arasındaki bağlantıyı koyar ortaya. Sözü söyledikten sonra, olumsuz etkisini görünce, yorumlamaya kalkmak, yanlış anlaşıldı, öyle dememiştim türünden sapaklara gitme erkişi işi değildir, kendini bilmeyişin başkalarınca anlaşılması karşısında korkuya, ürküntüye kapılmaktır. Bütün yetersizler, korkaklar, güçsüzler böyledir. Kendini güçlü sezdiği yerde ağzına geleni söyler, sandığı gibi güçlü olmadığını anlayınca işi gevelemeye, yoruma döker. Buna da "çevir kazı yanmasın" derler halk dilinde. Korkunun, ürkmenin dışa vuruşudur bu.

Toplumlar hızla değişiyor, alınan önlemler bu değişikliğin hızı karşısında geriliyor. İnsana uzman olduğu alan yetmiyor yaşamak için, toplumda başka bir görev almak için. Özellikle toplum yönetiminde görev almak, ulusun bütününü ilgilendiren işlere karışmak daha başka bilgiler, başarı olanakları istiyor. Uzmanlık bir alanda geçerlidir, toplumun bütünü sözkonusu olunca gücü azalır. Bunun en açık örneği nice bilim adamlarının, yüksek aşamalı subayların kendi alanları dışında, toplum yönetiminde pek başarılı olamayışlarıdır. Ülkemizde Atatürk ile İnönü dışında, kendi uzmanlık alanını aşarak önemli başarılar sağlamış kimse bilinmiyor. Onların başarılarına bakarak, onların ocağından yetişenlerin hepsinden böyle bir beceri beklemenin gereği yoktur. Bunu Türün de, Elverdi de öğrenmeliydi, Sunay da. Onların konuşmaları, yukarıya aktarılan sözleri, yarının tarihçisi için birer belge, birer kanıt olacak bugünkü toplumumuzun açıklanmasında, anlaşılmasında.

Daha üzücü, acı bir örnek vereyim: Enver Aytekin'den, daha başkalarından dinledim. 12 Mart döneminde, Selimiye Kışlasında, bir deniz albayı toplanan kitapları üst üste yığarak "bunlar nedir" deyip tekmelemişti. Bu davranışın onun kişiliğiyle bağlantılı olduğu, başka kimseyi ilgilendirmeyeceği, suçlama aracı olarak kullanılamayacağı açıktır. Ancak, insan duyunca üzülüyor, Türün'e, Elverdi'ye sağolun diyemiyor. İmdi, hangi türden olursa olsun, kitaba tekme atan bir Atatürk, bir İnönü düşünebilir misiniz? Bunca bunalımlara, sıkıntılara, direnişlere karşın Atatürk'ün ağzından, şu kendi yetiştiği ocaktan yetişenler için, Elverdi'nin söylediği gibi "çürük yumurta" sözlerini duyma olanağı var mı? Atatürk, İnönü bu sözleri düşman komutanları için bile söylememişlerdir.

Ulus yönetimi, toplum işleri kolay görünür, içine girince bütün ağırlığıyla, güçlülüğüyle dikilir kişinin karşısına. Seçim alanlarında, halkın duygularını kımıldatarak, duyarlı yanlarını yakalayarak oy toplamak, seçilmek pek güç iş değil artık. Parası olanlar içinse eldebirdir. İşte çoğumuzu yanıltan da budur. Bir yetkilinin, bulunduğu görev aşamasıyla, ağzı, dili uyum içinde olma gereğindedir. Ulus yönetimine karışmayanın önemsiz, değersiz sayılan bir sözü, bir konuşması yönetime katılınca birdenbire ilgi toplar, önem kazanır. Bu yüzden ulus yönetimine katılanın ağzı çok tartılı, çok ölçülü olmalıdır. Gün gelir, önemsiz bir söz büyük tepkilere, tiksintilere, duruma göre, bunalımlara yol açar. İnsanın bir süre bulunduğu görev, görev gereği dayandığı güçler yaşamı boyunca onu koruyamaz, görev sona erip yurttaşlar arasına girince, kişi kendi kendini koruma gereğinde kalır. İşte "büyük insan", "güçlü insan" görevde bulunduğu sürede değil de, görevden ayrıldıktan sonra, bütün ulusu çevresinde koruyucu olarak görebilen, bu mutluluğa ulaşan insandır. Yoksa yaşamı boyunca ulusun parasıyla görevlendirilen kimselerce korunma gereğinde kalan bir kimse, hangi aşamada olursa olsun büyük sayılmaz. Ancak ulusun severek koruduğuna, toplumun severek sakladığına büyük denebilir. Bunları da görev başında öğrenmek, anlamak gerekir; başkalarının koltukları altında değil.

HALKIN SESİ
GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

Emirdağ'ında Birlik-Dayanışmanın bölücülüğü

Birlik, mutlakçılığa, şahlığa, sultanlığa karşı oluşturulan bir güçtür.
Birlik, ırkçılığa, bölücülüğe karşı bir zırhtır.
Birlik, sömürüye, ezilmişliğe tepkidir.
Birlik, istiklalci, demokrat olmanın, yurtsever ve devrimci olmanın gereğidir.
Bu yüce şiar tarihte de böyle olagelmiştir. Osmanlı feodal baskı ve taassubuna karşı Yunus Emrelerin, Karacaoğlanların, Pir Sultan Abdalların çağrıları halkın birliği ve beraberliği içindir. Yani ezilmişliğin özgürlüğe dönüşümünün çaresi birliktir ve halkın en güçlü silahıdır. Birliğin tesisi ancak halkın eseridir. Lenin'in dediği gibi "Birlik büyük bir mesele, büyük bir slogandır.
Hakim unsurlar birliğe vakıf olamazlar. Çünkü ferdiyetçidirler. Birliğin demokratik ve eşitlikçi ilkelerinden hiç hoşlanmazlar. Onlar toplarına, tanklarına, Kuvay-ı İnzibatiyelerine, ajanlarına, nötronlarına, SS20'lerine, CIA ve KGB'lerine faşist uşaklarına güvenirler. Birlikten her halükarda ödleri kopar.
İşte halkın en büyük şiarını suratına maske yaparak bu sıfata layık olmadıklarını, bölücülüğe angaje olduklarını, öğretmenlerin demokratik ve özlük haklarının savunucusu değil, Sovyet sosyal-emperyalizminin en sadık kapıkulu olma sevdasını 400'ün üzerinde eğitimci potansiyeline matuf Emirdağ'ının yurtsever, demokrat ve devrimci öğretmenleri son kez bir daha yaşadılar.
1 Ağustos 1980 tarihli Cumhuriyet gazetesinde, Emirdağı'ndaki bir avuç Birlik-Dayanışmacı öğretmenin feveranı, Cumhuriyet gazetesi emekçilerinin yurtsever duyarlığını istismar ederek uzun bir mücadeleci geçmişi haiz; yurtseverlikte, demokratikleşmede ve devrimci mücadelede fedakarca yerini almış, Töb-Der yönetiminde öğretmenlerin birliği için müspet katkılara muhatap olmuş bir öğretmen (mutemet) arkadaşımıza hayasızca 'gerici' çamurunu atmışlardır;
Göklere çıkardıkları:
Mücadelemiz yığınlaşıyor(?)
Mutemetlik hakkımızı söke söke alırız(?) gibi beylik sloganlarla öğretmenlerin istem ve mücadelesini yansıtmayıp, subjektif niyetlerini sergilemektedirler. Bizatihi üç kişiyi geçmeyen güçlerini abartarak 400'ün üzerindeki öğretmenin insiyatifini Birlik-Dayanışma (TKP) revizyonizminin cılız ve karanlık rotasına çekmeye çalışmaktadırlar.

1978-1979 döneminde coğrafi şartları, ulaşım ve sosyal problemleri iyileştirilmiş yerleşim birimlerini ve okul idareciliklerini ulufe gibi dağıtarak Töb-Der yönetimine gelmişler. Demokrat genç öğretmenleri idari korkularla baskı altına alarak "Sosyal-Demokratların tabanıyız. Birlik-Dayanışmaya katılıyoruz" içerikli bildiriler yayınlayarak (TKP'nin CHP'ye atıfı paralelinde) uzun süre öğretmen mücadelesini omuzlarında taşıyan sosyal-demokrat öğretmenleri bölmeye çalışmışlardır. TKP siyasetine karşı çıkan öğretmen arkadaşlara faşist, gerici yaftasını vurmuşlar. (Tıpkı yurtsever demokrat öğretmen 'mutemet' arkadaşımıza dedikleri gibi).

Rusya'nın Afganistan'a devrim getirmediğini (devrimin ithal edilemeyeceğini), her haliyle Kutup Ayısının gözü dönmüş bir emperyalist olduğunu anlatan arkadaşlara 'gerici', sen artık Töb-Derli değilsin, CHP iktidara geldiğinde seni sürdürürüz nakaratını ağızlarından düşürmemekte, CHP iktidara geldiğinde aslan kesilip MC tipi hükümetlerde bölücülük yaparak, Milli Eğitimdeki demokratik olmayan kıyım, sürgün ve atamalara (faşist baskılara) çanak tutmaktadırlar.
Türkiye öğretmen hareketinin Osmanlıya kadar uzanan şanlı geçmişine omuz vermiş, mirasına sahip çıkmış Emirdağ'ının yurtsever demokrat öğretmenleri TKP'nin öğretmen birimi içindeki bölücü Birlik-Dayanışma musallatının oyununa gelmemiş, onların sahte devrimci yüzlerini açığa çıkarmıştır.
Mutemetlik öğretmenlerin sorunudur. 400'ün üzerindeki öğretmenin eğilimi tayin eder. Bir avuç Birlik-Dayanışmacı değil.
Emirdağ öğretmenleri birlik olalım.
Bu çağrı tam bağımsızlıkçı, yurtsever, demokrat, devrimci öğretmenlerin çağrısıdır. Bu çağrı emperyalizme, sosyal-emperyalizme, faşizme karşı fedakarca ve cesaretle mücadele eden sıradan öğretmenlerin çağrısıdır.

Cafer Yüksel
Davulga Bucağı İlkokul Öğretmeni
Emirdağ-AFYON

İstanbul Belediye Başkanı Aytekin Kotil'e açık mektup

Sayın Kotil, bu mektupta size, yeni hizmete açtığınız "Kireçburnu Halk Plajı" hakkında bazı bilgiler vermek istiyorum.

Bildiğiniz gibi 9.7. 1980 Cumartesi günü açılacağı bildirildiği halde 11.7.1980 günü hizmete açtığınız "Kireçburnu Halk Plajı" gerçekten çok olumlu bir hizmet olarak görünüyordu. Atıl duran bir miktar alan değerlendirilmiş, halkın para ödemeden gidebileceği bir plaj yapılmış oluyordu. Ama sadece açılış günü akan duş, kendilerine "Kireçburnu Güzelleştirme Derneği" görevlisi adını veren üç beş zorbanın saat 18.00'de kapanması gereken (Plajın açılmasından önce yapımında çalıştığım için biliyorum) plajı saat 17.00'de kapattırmaya çalışmaları ve bunda da başarılı olmaları "Halk Plajı"nı "Halk Plajı" olmaktan yavaş yavaş uzaklaştırmaya başladı. Keşke plaj açılmasaydı. Hiç olmazsa eskiden istediğimiz kadar plaj bölgesinde oturup eğlenebilirdik.

Plajın etrafını çitlerle çevirmek; masalar, kabinler koymak; kumluk bir alan yaratmak çok güzel bir şey ama, bu kadar işi yaptıktan sonra günlük su masrafı 50-60 TL.yi (şimdilik duşun başka hiç bir masrafı yoktur) geçmeyecek bir duşu çalıştıramıyorsunuz. Tüm yaptıklarınıza ek olarak sadece iki isteğim var: 1) Duşun çalıştırılması. 2) Herkesin haklarını ve görevlerini gösteren bir panonun herkes tarafından görülebilecek yere asılması. Bunların düzeltileceğini umarak size yazıyorum.
Saygılarımla.

İstanbul'dan
Yalçın Yavaş

Başbakan ve Maliye Bakanına açık mektup

Ben DDY'de çalışan 657 kapsamına giren memur statüsünde bir vatandaşım. Büyük reklamlarla verdiğiniz demeçlerde biz memurların yapılan yüzde 60'lık yan ödeme farkları ile köşeyi döneceğimizi söylemiştiniz. Daha sonra öğrendik ki, sizin yüzde 60 yan ödeme farkınızın biz memurların maaşına 270 lira yansıdığını öğrendik. Bu palavralarla bizim karnımız doymadığı gibi, birde TRT ve basına verdiğiniz demeçlerdeki sözü bile tutmaktan acizsiniz. 11.8 1980 tarihinde yan ödeme farklarının ödeneceğini TRT ve basınla halka duyurdunuz. Bu mektubu size yazdığımda tarih 19.8.1980. Sizler bu ufacık farkı bile ödeyemedikten sonra bari biraz mütevazi olunuz. Söz ağızdan çıkar başka bir yerden değil.
Bizlerin Ramazan Bayramını ne şekilde geçirdiğimizi siz sayın yöneticiler anlayamazsınız. Çünkü bizler 8 bin 474 lira 30 kuruş maaşla çalışan demiryolu emekçileriyiz. Ev kiraları bugünlerde yıllık hem de peşin fiyatla 50-60 bin liraya tutulabiliyor. Bafra sigarası bile karaborsada ve bulunmuyor. Bize ohhh ne güzel Samsun sigarası içiriyorsunuz. Hakkınızı teslim etmek lazım bu zevke sizlerin sayesinde sahip olabiliyoruz. Fiyatlar önemli değil. Resmi fiyat 35 lira ama biz 70 liraya alıyoruz. Önemli olan Samsun sigarasını içebilmemiz.
Kendinize gelin beyler. Biz bu para ile hangi deliğimizi kapatalım. Ya bu deveyi güdün ya bu diyardan gidin!

Mersin DDY'den bir memur

Geçtiğimiz Hafta

"Yaşasın bağımsız ve özgür Polonya"

Polonya'nın kuzeyinde Gdansk'ta başlayan grev, kısa sürede bütün ülkeyi kapladı. İşçiler ekonomik taleplerin yanı sıra yer yer yaptıkları gösterilerde "Yaşasın Özgür Polonya", "Bağımsız Polonya" sloganları attılar. İşçilerin ücretlerin artırılması ve resmi sendikanın lağvedilerek işçi komiteleriyle toplusözleşme görüşmeleri yapılmasını da kapsayan 16 maddelik istekleri karşısında Polonya hükümeti, bir yandan işçileri yumuşatmaya çalışırken diğer yandan da tutuklamalara girişti. Mücadeleye önderlik eden Toplumsal Özsavunma Komitesi-KOR'un önde gelen 18 üyesi tutuklandı. Mücadelenin önümüzdeki günlerde sertleşmesi beklenebilir.
Polonya işçi sınıfının yeniden ayağa kalkışı bütün dünyada sevinçle karşılandı. Türkiye İşçi Köylü Partisi bir mesaj yayınlayarak Polonya işçi sınıfını selamladı. İstanbul'da Haliç, Taşkızak ve Camialtı tersane işçileri de ortak bir açıklama yaparak, Polonya tersane işçilerinin mücadelesini kendi mücadeleleri olarak gördüklerini belirttiler. Birçok sendika da yaptıkları açıklamalarla Polonya'daki mücadeleyi desteklediler. Ancak ağızlarından işçi sınıfını düşürmeyen çeşitli "demokratik" kuruluşların suskun kalışı dikkat çekiciydi.

ERKEN SEÇİM

MSP'nin erken seçim için verdiği önerge TBMM Anayasa Komisyonunda tıkanıp kaldı. Komisyonda sert tartışmalara yol açan önerge, MSP, CHP, AP arasında süren pazarlıklar yüzünden bir sonuca bağlanamadı.
TİKP Başkanlık Kurulu tarafından yapılan bir açıklamada "erken seçim çözüm değildir" denildi. TİKP'nin açıklamasında, ekimde yapılacak olan bir erken seçimin parlamento aritmetiğinde esaslı değişmelere yolaçmayacağı belirtilerek "Erken seçim toplumumuzun terör ve ekonomik bunalımdan kurtulması için bir çıkış yolu değildir. Bu nedenle erken seçime gitmek, seçimin bir çözüm olmadığını kanıtlamak isteyen parlamento düşmanlarının işine yarayacaktır " denildi.
MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan da gazetemize yaptığı açıklamada "Erken seçim kararı alınırsa hükümeti düşürürüz" dedi.

FİRARİ İDAMLIK YAKALANDI

Mamak Askeri Cezaevinden İsa Armağan'la birlikte kaçırılan Mustafa Pehlivanoğlu, Kütahya'da ÜGD Hukuk Masası Şefi Erdem Şenocak ve çeşitli ÜYD yöneticileriyle birlikte yakalandı. Ali Yurtaslan'ın İtiraf'larında çeşitli faaliyetleri ortaya serilen Erdem Şenocak'tan Ankara Sıkıyönetim Komutanlığının açıklamasında "ÜYD Hukuk Masası Şefi" diye bahsedildi. Böylece İtiraf, Ankara Sıkıyönetim tarafından bir kez daha doğrulanmış oldu.
İdamlık Mustafa Pehlivanoğlu'nun yakalanmasında önemli çabaları olan Ankara Emniyet Müdürlüğü 2.Şube Cinayet Masası komiserlerinden Dürüst Oktay'ın hükümet tarafından Urfa'ya tayini ise Sıkıyönetim tarafından durduruldu.
Bu arada Adana Sıkıyönetim Komutanlığı da Ali Yurtaslan'ın İtiraf'larını ihbar kabul ederek soruşturma açtı.
Ali Yurtaslan'la Milliyet yazarı Örsan Öymen'in Almanya'da röportaj yapması ve bunun 23 Ağustos tarihli Milliyet gazetesinde manşetten yayınlanması, Alman Televizyonunun 25 Ağustos günü İtiraf'la ilgili yayın yapması, MHP'nin içyüzünün yurtiçinde ve dışında daha geniş kitleler tarafından görülmesine yolaçan önemli gelişmeler oldu.

ALİ ELVERDİ'NİN ÇÜRÜK YUMURTALARI

AP Bursa Milletvekili Ali Elverdi'nin Gemlik AP İlçe Kongresinde yaptığı konuşma geçtiğimiz hafta çeşitli tartışmalara yol açtı. Sıkıyönetim Komutanlıklarında yapılan değişikliklerle ilgili olarak "Birkaç çürük yumurta vardı, değişti" diyen Elverdi ayrıca "Olaylar kitlesel hale gelirse hepsine basarız kurşunu. Kedileri sokaktaki köpekler yiyecektir" dedi.
Ancak Süleyman Demirel'in uyarısı üzerine Mecliste milletvekillerine Ali Elverdi adına bir açıklama dağıtarak, Gemlik'te yapılan konuşma reddedildi.

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul. Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69 İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA Kızılay Cad.104 Sok.No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

Meclisteki gensoru sayısı dörde çıktı

CHP Sağlık Bakanı ile ilgili gensoru hazırladı

ANKARA (ÖZEL)

CHP'nin Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Münif İslamoğlu hakkında hazırladığı gensoru ile hükümetin bakanları hakkındaki gensorular dörde çıktı.

MSP'nin Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen hakkında verdiği gensoru Mecliste okundu, ancak görüşüleceği gün henüz saptanmadı. CHP tarafından Meclise sunulan Maliye Bakanı İsmet Sezgin ile Enerji Bakanı Esat Kıratlıoğlu hakkındaki gensorular ise henüz okunmak için sırasını bekliyor.

Bu arada CHP'nin Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı hakkında yeni bir gensoru hazırladığı öğrenildi. CHP Burdur Milletvekili Cemil Aktaş tarafından hazırlanan gensoruda, "Uygulanan politika sonucu İslamoğlunun sağlık çalışanları arasında huzursuzluk yarattığı" belirtiliyor.

- CHP' nin iki gensorusu henüz Mecliste okunmadı, MSP' ninkinin görüşüleceği gün saptanmadı

Belgelerle Sağlık Bakanlığı atamaları

Çarşamba günü Aydınlık'ta

AP Genel Sekreteri Nahit Menteşe:

"Seçimi AP kazanır"

(6.SAYFADA)

MSP Genel Başkan Yardımcısı Şevket Kazan:

"MSP'nin hedefi 118 milletvekilidir"

(6.SAYFADA)

CHP Genel Sekreter Yardımcısı Erol Tuncer:

"Hiç bir parti tek başına iktidar olamaz"

(6.SAYFADA)

Erken seçim komisyonlarda tartışıladursun

Hepsi "kazançlı çıkacağız" diyor

- Gene de en ihtiyatlı konuşan CHP

ANKARA (ÖZEL)

ERKEN seçim konusunda MSP ve AP'nin verdiği önergeler Anayasa Komisyonunca kurulan alt komisyonda tartışılırken, siyasi partiler erken seçim olursa kendilerinin kazançlı çıkacaklarını savunuyorlar.

Mecliste grubu bulunan dört siyasi partinin yöneticilerinin Yankı dergisine verdikleri cevaplardan görüleceği gibi, AP tek başına iktidara geleceğini, MSP 118 milletvekili çıkaracağını, MHP seçimden kazançlı çıkacağını ileri sürerken, en ihtiyatlı dil kullanan CHP, seçimin Meclis aritmetiğini değiştirmeyeceğini savundu.

Bu arada alt komisyonun önerisi de yarın toplanacak olan Anayasa Komisyonunda ele alınacak. Ancak tartışmaların daha uzaması bekleniyor.

CHP Genel Sekreter Yardımcısı: "Feshettiğimiz örgütler aşırı sol fraksiyonlarla iç içeydi"

CHP Genel Sekreter Yardımcısı İmadettin Elmas feshedilen CHP il örgütlerinin "aşırı sol" fraksiyonlarla içiçe olduğunu söyledi. Yankı dergisinin sorularını cevaplayan Elmas bir soru üzerine "Feshettiğimiz illerde örgütlerimiz aşırı sol fraksiyonlarla içiçe görünümündeydi. Bu partinin genel siyasi doğrultusuna ve ilkelerine aykırıydı. Onun için görevden alındılar" dedi.

"Aşırı sol" fraksiyonların yüzünden CHP'nin Artvin'de ancak bir milletvekili çıkardığını söyleyen Elmas "Yapılan fesih ve yeniden görevlendirmelerin partiyi güçlendireceği kanısında mısınız" sorusuna ise şu cevabı verdi:

"Eğer o kanıda olmasaydık zaten bu fesihleri yapmazdık. Yüzde yüz güçlendirecek. Partinin artık rayına oturacağına inanıyorum. Bugün bazı yerlerde parti disiplini diye birşey kalmamıştır. Bunu sağlamak mecburiyetindeyiz."

CHP Genel Sekreter Yardımcısı İmadettin Elmas Kurultayda Genel Başkanlık sorununun tartışılmayacağını, CHP'de Ecevit'in yerini doldurabilecek kişinin bulunmadığını savundu.

Tarsus' ta barsak enfeksiyonundan sonra şimdi de sıtma tehlikesi başgösterdi

İÇEL (ÖZEL)

TARSUS'da bağırsak enfeksiyonu salgını ciddiyetini korurken, şimdi de sivrisinek ve sıtma salgını tehdidi başgösterdi. Binlerce dönüm pamuk ekim alanının bulunduğu Alifakı, Toprak-Su Araştırma Enstitüsü, Ballıca Yaramış, Halitağa ve çevresindeki köylerde sıtmanın kol gezdiği bildiriliyor.

Köylü yurttaşlar ilgililerin sıtma konusunda gereken hassasiyeti göstermediklerinden dert yakınırken, özellikle Halitağa köyünde sıtmalı sayısının çok arttığına dikkat çekiyorlar.

BU YIL KONTROL YOK

Öte yandan geçen yıllarda Dünya Sağlık Teşkilatı'nın özel ilgi gösterdiği bölgede bu yıl kontrollerin yapılmadığı öğrenildi. Daha önceki yıllarda çevreden gelen tarım işçileri koruyucu ilaçlarla aşılanırken bu yıl böyle bir faaliyet görülmüyor.

İlk görüşme sonuçsuz kaldı

İşçiler taleplerini tekrarladılar

Polonya yönetimi grevcileri oyalıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İKTİDARDAKİ Polonya Birleşik İşçi Partisi Genişletilmiş Merkez Komitesi toplantısı pazar günü öğleden sonra Varşova'da başladı. Çok sayıda parti komitesinin başvurusu üzerine toplanan Merkez Komitesi, Siyasi Büro yedek üyesi ve Başbakan Yardımcısı Mieczyslaw Jagielski'nin Lenin Tersanesinde Gdansk Merkezi Grev Komitesi (MSK) ile yaptığı görüşme konusunda bilgi alacak. Varşova'daki Batılı kaynaklar Gierek yönetiminin ilk önce Merkez Komitesinin toplanmasına karşı çıktığını, ancak tabanın baskısı yo-

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

- İktidar partisi tabanın baskısı üzerine Merkez Komitesini topladı.
- Kilise açıkça grevcileri destekliyor.

Fransız basını Sovyet müdahalesini olası görmüyor

"Bütün Polonya ulusu muhalefette"

(YAZISI 6. SAYFADA)

Ayçiçeği yağına sulandırılmış motor yağı karıştırılıyor

BABAESKİ (ÖZEL)

TRAKYA yağlı tohumlar alımlarının başlanacağı şu günlerde bazı fabrikaların sahiplerinin yeni mahsülü beklemeden eldeki stok mallara motor yağı karıştırarak üretime geçtikleri bildiriliyor.

Trakya Yağlı Tohumlar Kooperatifinin bir yetkilisi olayı doğrulayarak özetle şunları söyledi:

"Geçen yıl ayçiçeği özüne zehirli kolza yağı karıştırılmış ve bu konuya bakanlık el koymuştu. Bilindiği gibi kolza islah edilmediği taktirde ayçiçeğine karıştırıldığı zaman çeşitli damar ve kalp hastalıklarına yol açmaktadır. Bakanlığın Trakya yöresinde kolza ekimini yasaklaması üzerine şimdi de sulandırılmış motor yağı kullanılmaya başlandı."

Bazı yağ fabrikalarının önüne kamyonlarla motor yağı geldiği yolunda şikayetler sürerken, ayçiçeği üreticisi köylüler ise ürünlerini satmak için, taban fiyatın tespit edilmesini bekliyor.

Öte yandan, tayin ve sürgünlerin Trakya Yağlı Tohumlara da sıçradığı, ilk olarak, Selahattin Berberoğlu adlı bir kişinin Kırklareli'nden Edirne'nin Uzunköprü ilçesine sürüldüğü öğrenildi.

Üretici nohut taban fiyatının 35 lira olmasını istiyor

İÇEL (ÖZEL)

TÜRKİYE'nin en kaliteli nohutunu yetiştiren İçel'in Gülnar ilçesinde nohut üreticileri taban fiyatın 35 lira olmasını istedi. Genellikle iç piyasada tüketilen nohut rekoltesinin bu yıl 10 bin ton olarak gerçekleşmesi bekleniyor.

Bölgede nohut alımlarını yapan Güney Doğu Tarım Satış Kooperatifleri Birliği ile İÇKO-BİRLİK'in nohut alımları ile ilgili bugüne kadar herhangi bir çalışmaya girmediği, bunun da gerekli finansmanın sağlanamamasından kaynaklandığı öğrenildi.

Geçen yıl, İçkobirlik'in kilosunu 25 lira 50 kuruştan aldığı nohuta Güneydoğu Tarım Satış Birliği 22.5 lira vermişti. Üreticiler bu yıl 30-35 liralık bir taban fiyat verilmesi halinde memnun olacaklarını söylediler.

Çağlayangil, Demirel ve Ecevit'i tekrar bir araya getirmek için temaslara başlıyor

ANKARA (ÖZEL)

CUMHURBAŞKANI Vekili İhsan Sabri Çağlayangil'in Başbakan Süleyman Demirel ve Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Bülent Ecevit'i tekrar biraraya getirmek üzere bu hafta temaslara başlayacağı öğrenildi. Çağlayangil'in iki lideri biraraya getirmeden önce ikisiyle de ayrı ayrı temas ederek bir gündem oluşturmaya çalışacağı belirtildi. Çağlayangil'in temaslar yoluyla hazırlayacağı gündemin birinci maddesinin cumhurbaşkanlığı seçimi olması bekleniyor.

Demirel ve Ecevit'in Çağlayangil'in daveti üzerine Çankaya Köşkünde yaptıkları görüşmeden sonra bu tür görüşmelerin gerek görüldükçe tekrarlanacağı açıklanmıştı.

Öğretmenler bir hizmet alanında en az 3 yıl çalışacak

HABER MERKEZİ

ÖĞRETMENLERİN tayin ve nakil esaslarını yeniden düzenleyen yönetmelik, resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe girdi.

Yönetmelik, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okul öncesi öğretim kurumları, temel eğitim birinci ve ikinci kademe okulları, orta öğretim ve yaygın eğitim kurumlarında görevli öğretmenleri kapsıyor.

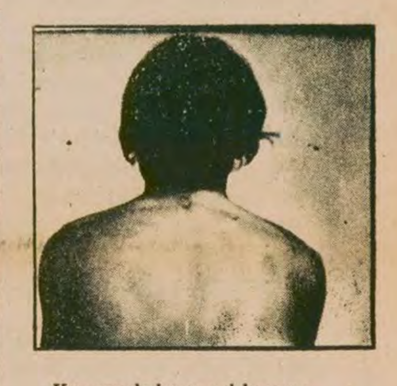
Yönetmelikle, Türkiye, dört hizmet bölgesine, bu bölgeler de kendi içinde dört hizmet alanına ayrılarak, öğretmenlerin bu bölgelere yapılacak tayin ve nakillerinin esasları belirleniyor.

Buna göre, öğretmenler, her hizmet bölgesindeki bir hizmet alanında en az üç yıl çalışacak. Bu süre en fazla iki yıl uzatılabilecek.

Öğretmenler, her tam yıl karşılığı, bölgelerdeki birinci hizmet alanında bir, ikinci hizmet alanında iki, üçüncü hizmet alanında üç ve dördüncü hizmet alanında dört puan alacaklar. Bölgeler ve iller arası nakil isteğinde bulunan öğretmenler, puan üstünlüklerine göre öncelik kazanacaklar.

Yönetmeliğe göre, ilk defa, yeniden ve kurum değiştirerek yapılacak tayinler ağustos ve ekim aylarında, asker dönüşü tayinler de terhisi izleyen ay içinde kura ile olacak. Özürleri olanların nakilleri ise hizmet puanları dikkate alınarak temmuz aylarında yapılacak.

Komandoların saldırısına uğrayan ve dükkanı tahrip edilen AA Muhabiri Halil Ogün 13 günlük rapor aldı. (Fotoğraf: AYDINLIK)

Komandolar Akçakale'de AA muhabirine saldırıp dükkanını tahrip ettiler

- Bir kahvehaneyi de dağıtan komandolar MHP'li ağalardan ve Emniyet Amirliğinden himaye görüyor

AKÇAKALE (ÖZEL)

URFA'nın Akçakale ilçesinde Anadolu Ajansı Muhabiri Halil Ogün, komandoların saldırısına uğrayarak sırtından yaralandı. Komandolar ayrıca Halil Ogün'ün dükkanına da saldırarak tahrip ettiler.

İlçede MHP'li toprak ağalarının destek ve himayesi altında bulunan komandolar önce bir kahveyi dağıtarak birkaç kişiyi yaraladılar. Olaydan sonra yakalanan komandolar Emniyet Amiri İsmail Yalçın ve Komiser Muavini Mustafa Yaşilkaya tarafından serbest bırakıldılar. Komandolar daha sonra da Urfa muhabirimize ve AA Muhabiri Halil Ogün'e şiş ve sopalarla saldırarak yaraladılar. Aynı saldırganlar daha sonra Ogün'ün dükkanını da tahrip ettiler.

Yenişehir Sağlık Ocağı Merkezine başvuran Halil Ogün'e 13 günlük rapor verildi.

İlçede jandarmanın müdahalesi ile olayların büyümesi önlendi. Saldırgan komandoların başını Sıralı köyü İlkokul Müdürü Feyaz Gündoğdu, Gentari köyü muhtarı Sait Akay ve Kırmıtlı köyü muhtarı M. Esat Karadeniz'in (Mahmut Hedo) çektiği, Emniyet Amiri işkenceci Başkomiser İsmail Yalçın ile Komiser Muavini Mustafa Yeşilkaya'nın komandolara destek oldukları söyleniyor.

ABD-Somali Anlaşması tamamlandı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

SOMALİ ile ABD arasında, Somali liman kenti Berbera'da, Amerikan filolarına kolaylık verilmesi için uzun süreden beri başlatılan görüşmeler, dün resmen sonuçlandı.

Anlaşma sonunda yayınlanan ortak bildiride, "Amerikan gemilerinin Somali limanlarına sadece yakıt ikmali için uğrayacağı, bu anlaşmanın bir savunma anlaşması olduğu, bölgedeki hiç bir devlete yönelik olmadığı, tersine bölgede barış ve istikrarı korumayı amaçladığı" belirtiliyor.

günlük

Düğümlenmişler!

ÇOK güzel yazmışsın ellerine sağlık...
– Estağfurullah gerçekleri sergilemekle yetindik...
– Bugün ben de bir Molonya yazısı yazdım.
– Okumadım ama herhalde yine döktürmüşsünüzdür...
– Siz işin dış kısmını, ben de iç kısmını deşiyoruz...

Bir gazetenin yazıişlerinde geçiyordu bu konuşmalar. Mehtap yoktu, kimse keman da çalmıyordu.

Ali Sirmen üç gündür dökülüyor. Bu gidişle Sirmen'i Gierek'in basın sözcüsü yapacaklar. Cumhuriyet yazarı grevci işçilere karşı gitgide küstahlaşıyor. Önce bir toparlama haberle köşesini doldurdu. Sonra resmi PAP Ajansının bültenlerini Türkçeye kazandırdı. Dün daha da açılmış.

'Sorun ekonomikmiş'. Yani aslında biz yanlış anlıyormuşuz. Hür sendika istemenin, basın üzerindeki sansürün kaldırılmasını talep etmenin siyasetle haşa ilgisi yokmuş. Hele "Özgür Polonya!" diye bağırmak da ne oluyormuş! Sirmen kendi gazetesinin son sayfasına baksa, işçilerin 21 maddelik taleplerini şöyle bir incelese, sorunun ekonomik mi, yoksa siyasal mı olduğunu çok kolay anlar. 'Sirmen, meselenin aslında siyasi olduğunu bal gibi biliyor' diyeceksiniz. Evet haklısınız. Ama niye yazmıyor, niye yazamıyor?

Çünkü siyasetten sözedince işin içine Sovyetler Birliği giriyor. Ve Ali Sirmen, binbir laf ebeliği ile alıntılarla, işin özünü gizlemeye çaba sarfediyor. Peki, yarın hür sendika binaları Polonya polisince basılınca ne olacak? Rus tankları Varşova sokaklarında dolaşınca ne yazacak Sirmen?

Cumhuriyet gazetesinin dar köşesinden son ve eskimiş bakışlarını fırlatan İlhan Selçuk'a ne demeli? "Polonya ile Molonya" diye başlık atıp, 10-15 paragraf yazıyor. Ama büyük başarı. Bu kadar yazı yazıp, hiç bir şey söylememek gerçekten büyük başarı. Okuyanlar sorar: "Peki kardeşim, biz Molonya'yı zaten biliyoruz. Ama sen ne düşünüyorsun Polonya hakkında?". Selçuk, topu Sirmen'e atmış. Ama o da çalım yapıp ilerleyeceğim diye, topu ayaklarının arasına dolamış. Manzara şu: Sirmen ile Selçuk düğüm olmuş, önlerinde bomba gibi baktıkları bir top. Şimdi bu Polonya n'olacak?

Ve Polonyalı grevciler, sabırla, soğukkanlılıkla bu düğümü çözüyorlar.

Bombalanan evde karı-koca can verdi

- İstanbul ve Tarsus' ta üç ceset bulundu

HABER MERKEZİ

ANKARA'nın Küçükesat Zafertepe Mahallesinde bir ev dün sabaha karşı kimlikleri bilinmeyen kişilerce önce silahla tarandı, sonra da bombalandı.

Milli Eğitim Bakanlığında odacı olarak çalıştığı öğrenilen İsmet Çınar ve karısı Firdevs Çınar olay yerinde can verirken, 8 yaşındaki kızları çeşitli yerlerinden yaralandı. Çocuğun hastaneye kaldırılarak ameliyata alındığı öğrenildi.

İSTANBUL'DA

Bir ihbar üzerine İstanbul'da Yedikule Havagazı Fabrikası yanına giden ekipler, iki naylon torba içine yerleştirilmiş, başı ve ayakları kesilmiş bir erkek cesedi buldular. Yetkililer ceset çürüdüğü için şahsın nasıl öldürüldüğünün henüz saptanamadığını kaydettiler.

Olayla ilgili soruşturmanın sürdürüldüğünü kaydeden yetkililer, cesedin üzerinden, kimliğini belirtir bir belgenin çıkmadığını bildirdiler.

Öte yandan İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Çapa Kliniklerine dün erken saatlerde kimlikleri henüz belirlenemeyen iki kişi tarafından bir ceset bırakıldığı öğrenildi.

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

örse çekiç

Gülay Göktürk

Enternasyonalizm ve "demokratik" kitle örgütlerimiz

Polonya'daki işçi direnişinin başlamasından bu yana on gün geçti. On gündür, bütün dünya basını olayı manşetten izliyor. Yorumlar yapılıyor. Mücadele keskinleştikçe, Rusya'nın yeni bir Çekoslovakya yaratmasından endişe duyanların sayısı artıyor. Gierek iki arada bir derede kalmış, ara sıra gizlice Moskova'ya koşturup istişarede bulunuyor,. acele geri dönüyor. Dünyanın birçok yerinde işçiler, işçi örgütleri ve demokrasiden, insan haklarından yana olan kuruluşlar, Polonya işçisinin yanında olduklarını belirten mesajlar yayınlıyorlar. Bütün dünya işçilerinin ve ezilen halkların yüreği, Gdansk'ta, Varşova'da atıyor.

Bütün dünyayı böylesine derinden ilgilendiren ve etkileyen büyük bir olay karşısında susmak, kulakları tıkayıp, gözleri kapayıp oturmak mümkün mü? Tavrını belirlemeden geçiştirmek mümkün mü?

Ama bakıyoruz, Türkiye'de bazıları hâlâ, acaba susarak geçiştirebilir miyiz hesabı içinde.

Yıllardır "solcu" bilinen DİSK'in fiyasko ile sonuçlanan bir direniş denemesini "genel grev yapıldı" başlığı ile manşetten veren Cumhuriyet bir ülkede iktidarı sarsan bu büyük işçi hareketini nasıl küçük gösterebilirim, nasıl gözlerden gizleyebilirim telaşı içinde. Öyle bir telaş ki bu, gazetenin o çok övündüğü "objektif habercilik" ilkesi bile bir yana itilip, genişleyen bir direniş, elçabukluğu ile "bitiriliveriyor." Yine aynı gazetenin o çok 'işçiden yana' yazarları, on gündür dut yemiş bülbül gibi susuyor. Nihayet birkaç gün önce Ali Sirmen, artık daha fazla susamayacağını düşünüp, yorum adı altında bir haber özeti vermek zorunda kalıyor. Öyle bir yorum ki, içinde tek satır yorum yok.

Birde şu her lafın başında "işçi sınıfının yandaşları" olduklarını söyleyen, demokrasi güçlerinin birliğini ağızlarından düşürmeyen, "demokratik kitle örgütlerimize" bakalım.

Her genel kurullarında fikir özgürlüğünden bahseden, fikir hayatı üzerindeki baskı ve sansüre karşı kararlar alan Yazarlar Sendikası, DİSK parmağını oynatsa, işçi sınıfının yanındayız diye etrafına doluşan, "işçi" lafı geçince saygıyla ayağa kalkan mimar mühendis odaları, insan haklarını, temel hak ve özgürlükleri savunmakla görevli barolar, yıllardır sendika ve toplusözleşme hakkı için mücadele ettiklerini tekrarlayıp duran sendikalar ve grev hakkının kutsallığından sözeden öğretmen dernekleri: Hiç birinden ses yok.

Ve daha da önemlisi DİSK...

Hani şu, enternasyonalizmi kimselere bırakmayan DİSK. Revizyonist sendika ağalarını, DSF'li işçi simsarlarını genel kurullara doldurup, gövde gösterisi yaptırmakla enternasyonalist olunmadığı görülüyor. Enternasyonalist olup olmamak, dünya işçi sınıfı hareketinin yanında saf tutup tutmamak işte böyle zamanlarda belli olur.

Bugün, bütün dünyadaki gerçek enternasyonalistler, bütün güçleri, bütün yürekleri ile, özgürlük ve bağımsızlık için direnen Polonya işçisinin yanındadır. Peki DİSK ne yapmaktadır?

Her ay yayın organının yarısında, "Uluslararası işçi hareketinden haberler veren, Moskova güdümündeki sendikaların ve konfederasyonların reklamına sayfalarca yer ayıran DİSK, tam on gündür, sanki böyle bir olay hiç olmamışçasına, susmaktadır. Öğrendiğimize göre, DİSK Yürütme Kurulu, Polonya'daki gelişmeleri tartışmak için yaptığı bir toplantıda görüş birliğine varamamış ve karar alamadan dağılmıştır. Görülüyor ki, Polonya olayları, DİSK'i, 7. Genel Kuruldan bu yana ilk defa, "nazik" bir meselede tutum almak zorunda bırakmıştır. Ve bu ilk nazik meselede, Genel Kurulda kurulan o çürük birlik çatırdamaya başlamış, çelişmeler ortaya çıkmış, organ karar alamaz hale gelmiştir.

Şimdi muhtemelen, Yürütme Kurulunda bir kanat, işlerin böyle susmakla geçiştirilemeyeceğini ve işçi hareketini desteklemek gerektiğini savunmakta; Daysal, TASS'ın yorumunu DİSK bildirisi haline getirmenin 'savaşımını' vermekte, bazıları ise yine her zamanki gibi, iki kanadı da memnun edecek lastik gibi bir formülasyon üzerinde kafa patlatmaktadır.

Bu çekişme elbette bir yerde sona erecek, kanatlardan biri ağır basacak ve DİSK öyle ya da böyle bir tutum açıklayacaktır. Ve DİSK'in aldığı bu tutum, onun enternasyonalizmden ne anladığını da, işçi sınıfının kitlesel direnişi, genel grev, aktif savaşım, vb. sloganlarının ardındaki samimiyeti de ortaya koyacaktır.

GIDA-İŞ YÖNETİCİLERİ VE İŞÇİLER ÜLKER DİRENİŞİNİ DEĞERLENDİRİYOR

İŞÇİ SENDİKA

Gıda-İş Genel Başkan Vekili Mıhlacı: "Sendikacıların temsilcilerin ve belli maceracı siyasetlerin taktik olarak önemli hataları olmuştur. Bugün mesele bu hatalardan ders çıkarmaktır."

Bir grup Ülker işçisi: "Bu direniş bize, başıbozuk ve sorumsuz kişilerin peşinden körükörüne gitmenin ne büyük zararlar verdiğini gösterdi. Bir musibet, bin nasihatten iyiymiş, gördük"

MACERACILARIN AÇTIĞI KAPIDAN MHP GİRMEYE ÇALIŞIYOR

Emeğin Birliği grubunun başlattığı provokatif direniş 1200 işçinin atılmasına fırsat vermişti

MİSK, İstanbul Ülker'e de el attı

İŞÇİ SERVİSİ

1979'un Ağustos ayında meydana gelen direnişten sonra işveren tarafından kanunsuz lokavt ilan edilerek kapatılan Ülker Fabrikasının yeniden üretime geçmesi ile birlikte, fabrikaya MHP'li militanların alındığı ve MİSK'in örgütlenme faaliyeti yürüttüğü öğrenildi. İşveren Sabri Ülker Ankara'daki fabrikadan getirttiği bir grup MHP'li militan vasıtası ile, işçiler üzerinde baskı kurmaya çalışıyor. Fabrikaya koruma görevlisi adı altında alınan bu işçiler, işyerinde elleri arkalarında dolaşıyor ve "Burada komünistleri yaşatmayacağız" şeklinde tehditler savuruyorlar.

Şu anda şekerleme ve bisküvi fabrikalarında çalışan 700 kadar işçinin bir kısmını Ankara'dan getirtilen ve yeni alınan işçiler, bir kısmını da, direnişte çıkışı verilip sonradan yeniden işe alınan eski işçiler oluşturuyor.

Eski işçilerin çoğunluğu halen Gıda-İş'e üye olmakla birlikte, direniş sırasında sendikanın izlediği yanlış siyaset yüzünden güvenlerini büyük ölçüde yitirmiş durumdalar. Gıda-İş Sendikası yöneticileri işçilerdeki bu güvensizliği gidermek ve yeniden örgütlenme yürütmek üzere son iki aydır çalışma yürütüyor.

İZLENEN MACERACI ÇİZGİ

Ülker Fabrikasında 79 Ağustosunda 6 işçinin işten atılması üzerine bir grup Emeğin Birliği taraftarının kışkırtmalarıyla pasif direniş başlatılmıştı. Gıda-İş Yürütme Kurulu üyesi de DDKD'li olarak bilinen Sait Aydoğmuş örgüt içindeki durumunu güçlendirmek amacıyla diğer Yürütme Kurulu üyelerinin bilgisi dışında bu direnişi körüklemişti. Üç günlük direniş sırasında, maceracı grup, "üretim düşürüyoruz" adı altında, büskivi hamurlarını ve kremaları yerlere dökmek gibi kamuoyunda da tepkiye yolaçan eylemlerle işçilerin mücadelesinin haklı zeminden çıkmasına sebep olmuştu. Böylece, bir ay sonra başlayacak olan toplusözleşme görüşmelerinden önce toplu tensikata gitmek isteyen işverene fırsat verilmiş oldu. İşyerindeki olayları fırsat bilen işveren, fabrikayı kapatarak 1200 işçinin çıkışını verdi. Daha sonra, fabrika kapısında çadır kurularak sürdürülen direniş boyunca maceracı grup aynı provokatif tutumunu sürdürdü. Ülker satış kamyonlarında çalışan şoförlerden birinin öldürülmesi olayı, sıkıyönetimin ve patronun çadırda direnen işçiler üzerinde baskıların artmasına yolaçtı. Fabrikanın kapatılmasından bir süre sonra artık direniş fiilen sona ermiş ve 6 kişinin atılması yüzünden başlatılan eylem 1200 işçinin atılması ile sonuçlanmıştı.

"DERS ÇIKARDIK"

Son iki aydır Ülker'de yeniden örgütlenmeye çalışan Gıda-İş Sendikası Yöneticileri, bugün görevin işçilerin sarsılan güvenini tekrar kazanmak olduğunu belirtiyorlar. Gıda-İş Yürütme Kurulu üyesi ve Başkan Vekili Mehmet Mıhlacı bu konudaki sorumuzu şöyle cevaplandırdı:

"Sendikacıların, işyeri temsilcilerinin ve belli maceracı siyasetlerin taktik olarak önemli hataları olmuştur. Bugün mesele bu hatalardan ders çıkarmak ve işçileri yeniden kazanmaktır. Sendikamız, yakın bir zamanda, işçilerle daha geniş toplantılar yaparak geçmişte yapılan hataların değerlendirmesini açıkyüreklilikle yapacaktır."

Konuştuğumuz bir grup Ülker işçisi de geçmiş direnişten önemli dersler çıkardıklarını belirtiyor ve şöyle diyorlar:

"Bu direniş bize başıbozuk ve sorumsuz kişilerin peşinden körü körüne gitmenin ne büyük zararlar verdiğini gösterdi. Bir musibet bin nasihattan iyiymiş, gördük. Şunu da belirtelim ki, MHP li militanların baskıları Ülker'de sökmez, Ülker'e MİSK giremez."

Ülker işçileri 1979'un Ağustosunda işverenin kanunsuz lokavtına karşı direnişe geçtiklerinde böyle umutlu ve şevkliydiler. Ama izlenen maceracı çizgi ve bazı provokatif eylemler, direnişin bir süre sonra kırılmasına ve 1200 işçinin atılmasına yolaçtı.

● Sabri Ülker, Ankara Ülker' den getirttiği bir grup MHP' liyi koruma görevlisi adı altında fabrikaya soktu

● İşçiler 'MHP militanlarının baskısı Ülker'de sökmez. Ülker'e MİSK giremez' diyor

CAMİALTI, HALİÇ VE HASKÖY İŞÇİLERİ 8 AYDIR SONUÇ BEKLİYOR

Tersanelerde sözleşme görüşmeleri son aşamasında

Dok Gemi-İş Başkanı Çavuşoğlu:

● "Sözleşme bu hafta içinde imzalanabilir"

● "Hükümet bizim işyerlerimizi de partizan yuvaları haline getirdiği Bakanlıklara benzetmek istiyor"

● "Türk-İş ya konuşmasın, ya da söylediğini yapsın"

İŞÇİ SERVİSİ

Türk-İş'e bağlı Dok Gemi-İş Sendikasının tersanelerde çalışan 7 bin işçi adına yürüttüğü sözleşme görüşmeleri son aşamasına gelmiş bulunuyor. Camialtı, Haliç, İstinye Hasköy ve diğer tersanelerde çalışan binlerce işçi sekiz aydır devam eden sözleşme görüşmelerinin bir an önce sonuçlanmasını beklerken Dok Gemi-İş Sendikası Genel Başkanı Cemal Çavuşoğlu ile bir görüşme yaptık. Sayın Çavuşoğlu konuşmasında sözleşmenin yanısıra, hükümetin işçi hakları konusundaki tutumu, Türk İş'in izlediği çizgi gibi çeşitli konulara da değindi.

Dok Gemi-İş'in dört ay önce, Aslan Sivri'nin ölümünden sonra yapılan kongresinde seçilen yeni Genel Başkan Cemal Çavuşoğlu ile yaptığımız görüşmeyi aşağıda yayınlıyoruz.

"ÇÖZÜM YAKIN"

— Sayın Çavuşoğlu, tersanelerde Denizcilik Bankası ile yürüttüğünüz sözleşme görüşmeleri şu anda hangi aşamada? Sizin talepleriniz neler? Hangi noktalarda anlaşma sağlanamıyor, kısaca anlatır mısınız?

— Sözleşmemiz şu anda Uzlaştırma Kurulundadır. Ancak, hemen belirteyim ki, sözleşmeyi bu hafta içinde sonuçlandırmayı umut ediyoruz. Parasal hükümlerde belli bir anlaşma sağlanabildi. Biz bu sözleşme ile, Türkiye'nin bugünkü şartlarında daha önce imzalanan sözleşmelerle kıyaslandığında iyi denebilecek parasal haklar alacağımıza inanıyoruz. Asıl anlaşmazlık ise, işyerlerinde sevk ve idareye ilişkin maddelerden doğuyor. İşveren ve hükümet bu konuda mevcut bazı haklarımızı geri almak istiyor. Üzerinde halen anlaşma sağlanamayan maddelerin başında, işyeri işletme komiteleri, nakil ve terfilerin düzenlenmesi disiplin kurulları, işçi alımını düzenleyen maddeler vs. geliyor.

Daha açık söylemek gerekirse, hükümet, Köyişleri Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı gibi yerlerde yaptıklarını bizim işyerlerimizde de uygulamak istiyor. Bu bakanlıklarda olup bitenleri hepimiz biliyoruz. Belli parti kartları ile işyerine doldurulan kişiler vasıtası ile sendikalar olağanüstü genel kurullara götürülüyor. İşçi sürülüyor, kıyılıyor, baskı altına alınıyor.

GEÇMİŞTE HATALAR OLDU

— Bildiğimiz kadarıyla, şimdiye kadar işçi alımı, tayin ve terfi gibi konularda sendika söz sahibi idi. Ancak, geçmiş dönemde, sendikanın bu hakkını işçi lehine kullanmadığı, işçi alımında sendika yönetimine yakın kimselerin kayırıldığı, hatta sendikacıların bu yetkilerini maddi menfaat kaynağı haline getirdiği yolunda şikayetler olduğu da bir gerçek. Bu konuda ne diyorsunuz?

— Evet, doğrudur, geçmiş dönemde hatalar yapılmıştır. Geçmişte sendikamız bu yetkisini adil bir şekilde işletememiştir. Ve söylentiler ayyuka çıkmıştır. Zaten bugün işveren sendikanın bu konudaki hak ve yetkilerini geri almaya çalışırken, bu huzursuzluklardan yararlanıyor. Biz bundan sonra, geçmiş hataları tekrarlamamaya büyük dikkat göstereceğiz. İşçi alımlarında, nakillerde ve terfilerde adil bir ölçü uygulayacak, çoğunluğun menfaatini gözeteceğiz. Tersanelere gerçekten ihtiyacı olan, yoksul insanların alınması için gayret göstereceğiz.

— Sizin sözleşmeniz de Toplusözleşme Koordinasyon Kurulu tarafından mı yürütüldü? Bu kurul konusunda ne düşünüyorsunuz?

— Ben Toplusözleşme Koordinasyon Kurulu konusundaki görüşümü Türk-İş Genel Yönetim Kurulunda da açıkladım. Sözleşme yapmakla görevli örgütler, kurullar varken, bu örgütlerin üzerinde yeni bir organ oluşturmanın doğru olmadığını söyledim. Nitekim zaman benim bu söylediklerimi doğruladı. Toplusözleşme Koordinasyon Kurulu, sözleşmelerin sonuca ulaştırılmasının önünde bir engel halini aldı. Biz, sözleşmemizi kendimiz yürüttük. Kendi başımızın çaresine baktık. Sanırım daha da başarılı olduk.

— Hükümetin son dönemde işçi hakları konusunda izlediği politika ve buna karşı Türk-İş'in izlediği çizgi konusundaki görüşünüz nedir?

TÜRK - İŞ İTİBAR KAYBETMİŞTİR

— Hükümet, sendikal hakları yoketmek istiyor. Politikası ortada. Birçok bakanlığı partizan yuvaları haline getirmiş, istediği sendikayı yaşatmak, istemediğini boğmak istiyor. Türk İş'in tutumuna gelince; Benim kanaatimce, bugün Türkiye'de mevcut konfederasyonlardan hiç biri işçiler için mücadele vermemektedir. Biz Türk-İş olarak Demirel'e tam 8 defa uyarı yaptık, ya da diyelim "öneri paketi" verdik. Sosyal içerikli yasalar çıksın dedik durduk. Bu yasalar arasında 12 yıldır Türk-İş'in gündeminde olanlar var. Yani oniki yıldır istemişiz, kulak asan olmamış. Ben, hükümete böyle paketlerle, önerilerle, öneriler yollayarak istediğimizi yaptırabileceğimize inanmıyorum.

— Peki nasıl yaptırılabilir? Nasıl bir yol izlenmelidir sizce?

— Birincisi, bugün Türk-İş yöneticilerinin büyük çoğunluğu, siyasi partilerin ipoteği altına girmiştir. Önce bu durum değiştirilmelidir. Türk-İş'li sendikacılar, mensup olduğu siyasi partilerin menfaatlerinden önce işçi menfatini gözeten kişiler olmalıdır. İkincisi ise, Türk-İş ya konuşmasın, ya da konuşunca, söylediğini yapsın. Açıkça söylemek gerekirse, bugün öyle bir duruma geldik ki, ne hükümet yetkilileri, ne de siyasi partiler, Türk-İş'in söylediklerini fazla ciddiye almıyor. Türk-İş bu tutumuyla itibarından çok şey kaybetti.

POLONYA BİR İHTARDIR

— Sayın Çavuşoğlu, son olarak sizden, Türkiye'deki tersane işçilerinin sendikasının bir yöneticisi olarak, Polonya'daki işçi hareketini nasıl değerlendirdiğinizi sormak istiyorum. Polonya tersane işçilerine söylemek istediğiniz bir şey var mı?

— Bu hareketi can-ı gönülden destekliyorum. Bu bir uyanıştır, bir diriliştir. Dünya çalışanlarının kendi hak ve menfaatlerini kendi güçleri ile koruma savaşıdır. Ve mutlaka başarılı olacaktır.

Bugün dünyadaki katı rejimler, Polonya'yı gözardı etmemelidir. Polonya olayları bu tür katı rejimlere bir ihtardır. Bu hareket, yarın her ülkeye yayılacak, genişleyecektir.

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

Dolaşan seçim sandığı

Erbakan Hocanın seçim güvenliğinin sağlanması için yaptığı son teklif, anarşinin ulaştığı boyutlar konusunda ibret vericidir. Anarşi ile mücadele de hükümetlerin durumunun yürekler acısı olduğunu ilan eden bir mizah şaheseridir.

Duymadıysanız hatırlatayım: Vatandaş sandığa gitmeyecek, sandık vatandaşın ayağına gelecek. Mesela şöyle olacak:

Seçim günü bütün yurtta sokağa çıkma yasağı ilan edilecek.

Seçim heyetleri seçim sandıklarını alıp kapı kapı dolaşacaklar. Bir de portatif gizli oy hücresi taşıyacaklar. Girdikleri evde seçim sandığını bir masanın üzerine koyacaklar Sonra portatif gizli oy kullanma hücresini kuracaklar. Ev halkı kuyruğa girecek. Tek tek hücrede birleşik oy pusulasındaki istedikleri partiye evet mührünü bastıktan sonra zarfı kapatıp, hücreden çıkıp oylarını sandığa atacaklar. O evdeki işlem bitince heyet yandaki eve gidecek. Aynı işlem yeni baştan.

Bütün şehirde oy verme işlemi tamamlandıktan sonra seçimin bittiği düdükler çalınarak ilan edilecek, sokağa çıkma yasağı da sona erecek.

Ancak Türkiye'nin durumunu göz önüne getirecek olursak, Erbakan'ın önerisinde güvenliği sağlayamayacak birçok gedik var.

Örneğin; Yozgat'ta bu usûl nasıl uygulanacak? MHP İl Başkanının açıkladığına göre bu şehirde güvenliği 5 bin silahlı komando ile MHP sağlamaktadır. Seçim olunca bu beşbin kişi şehir dışı mı edilecek?

Son zamanlarda birçok yerde sokağa çıkma yasağının, sokağı eşkiyaya bırakmak anlamına geldiği anlaşıldı. Mesela Çorum olayları sırasında sokağa çıkma yasağı vardı ama buna sadece vatandaş uydu, eşkiya sokakta gezip adam öldürdü. Böyle yerlerdeki idarecilerin sokağa çıkma yasağını eşkiyaya da uygulaması nasıl sağlanacak?

Ordu Valisi gibi maskeli katillerden yardım alıp sandık güvenliği sağlamaya kalkışanlar olursa ne olacak?

Haydi hepsini hallettik diyelim.

Evlere giren sandık heyetlerinin güvenliği nasıl sağlanacak? Ev halkının güvenliği nasıl sağlanacak?

Mesala benim bildiğim Tuzluçayır'da bir aile var. Baba CHP'li, 7 yedi çocuğun yedisi de ayrı fraksiyondan. Sandık bu eve gelince seçimi boykot edenler, oy kullanılmasına engel olmaya kalkıp da, ev halkı birbirine girerse, anarşiyi kendi elimizle evlere kadar sokmuş olmayacak mıyız?

Bir de bu iş için ne kadar güvenlik görevlisine ihtiyaç olduğunu hesaplamak gerek.

Dört yıldaki nüfus artışını düşünecek olursak, Ankara'da önümüzdeki seçimde yaklaşık 7-8 bin sandık olacak.

Her sandığın gireceği binanın dış kapısına iki-üç görevli, girilen dairenin kapısına (belki komşulardan saldıracak olabilir) iki-üç görevli, evin içindeki parti çatışmalarını veya fraksiyon kavgalarını önlemek için iki-üç görevli, derken her sandık için yaklaşık on asker lazım. 7500 sandığa 75 bin asker eder.

Bir de sokağa çıkma yasağı var. Bu yasağın ihlalini önlemek için sokakta da devriye gezdirmek gerek, sadece Ankara için kaç asker gerektiğini varın siz hesaplayın.

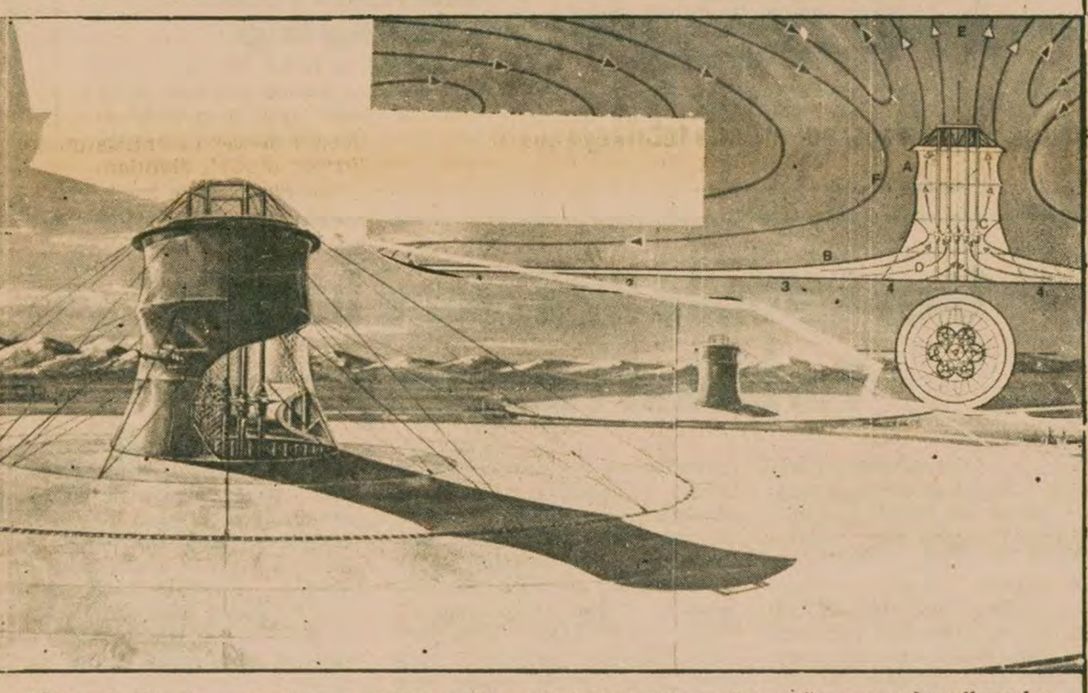
Biz yaratıcı insanlarız. İyisi mi gelin daha pratik usuller bulalım.

Örneğin mektupla seçim yapabiliriz. Mektupla eğitim yapıyoruz da seçim niye olmasın?

Veya Millet Meclisindeki otomatik cihazla oylama sistemini geliştiririz, ülke sathına yayarız. Seçim günü herkes oturduğu yerden düğmeye basarak oyunu kullanıverir.

Böylece seçim denen nesneyi icat edenlere parmak ısırttırır, anarşistlerin seçimi engelleme çabalarını da en bilimsel yoldan önlemiş oluruz.

Avrupa, enerji için çırpınıyor

Yukarıda Rüzgar santralinin modeli ve çalışma biçimi görülüyor. Buna göre emme kanallarından (1) gelen rüzgarı daha sonra hızı artacak (2) ve (3), daha sonra santrale gelen rüzgar (D), tribünleri çevirecek (C).

Enerji için yeni bir umut: Rüzgar

Petrol fiyatlarında son yıllarda doğan artışın Avrupa'da yarattığı etki bilim ve teknik çevrelerini, hükümetleri enerji alanında yoğunlaşmaya sevketti. Bu alanda yapılan çalışmalar da güneş enerjisinden sonra rüzgara yöneldi. Hani yıllardır yel değirmenlerini çeviren, yüzyıl önce denizlerde yelkenleri şişiren rüzgar...

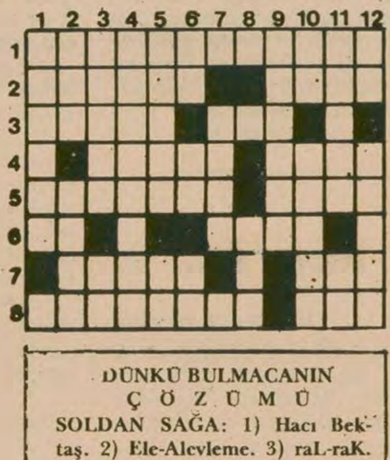
Federal Almanya Araştırma ve Teknoloji Bakanlığı 1977-1980 yılı için hazırladığı "Güneş Enerjisi Kullanma" projesinin yanı sıra "Rüzgardan enerji elde etme" projesini de yürürlüğe koydu.

GROWIAN adını taşıyan rüzgar santrali, 100 metre yüksekliğinde ve 100 metre çapında kendi ekseni etrafında dönen bir kuleden oluşuyor. Kule'nin elektrik elde etme gücü 2 ile 3 bin kilowat.

Teknoloji ve Araştırma Bakanlığı şimdi 5 bin kilowat gücündeki Growian II projesinin çalışmalarını tamamlamak için uğraşıyorlar.

Yapılan açıklamalara göre Growian II projesinden 20 tanesi ancak bir atom santralinin üretebildiği enerjiyi üretecek. Bu konuda açıklamalarda bulunan Alman profesörleri bu projenin uzun vadede gerçekleştirilmesi için çalışmaların sürdürülmesi gerektiğini belirterek, bu fırsatın yararlı bir hale dönüştürülmesini istiyorlar. Alman Profesörü Schlaich bu projenin daha yararlı olabilmesi için tabii, rüzgarla yetinmeyip, aynı zamanda suni bir hava akımının gerçekleştirilmesini öneriyor. Bunun gerçekleştirilebilmesi için geniş bir alana kurulacak santralin tavanı özel ostik bir maddeden yapılacak ve Münih Olimpiyat şehrininkine benzeyecek.

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) 1772-1823 yıllarında yaşayan İngiliz ekonomi politiğinin temsilcilerinden. 2) Tüze-Gerçek. 3) TERSİ üzerinde düşünülüp tartışıldıktan sonra belirlenen tutum-TERSİ kafasında saç olmayan. 4) İnsan kalabalığına denir-TERSİ çünkü. 5) Herhangi bir nedenle değerini kaybetmiş mal-Bir organın yapı öğelerinden biri. 6) TERSİ kimyada Radan'un simgesi-Çalışan. 7) TERSİ çengel-Telefonda ilk ses. 8) Genellikle-TERSİ bölüm, kol.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) "Türlerin kökeni" adlı eseriyle tanınan İngiliz doğa bilimcisi. 2) Dört tarafı suyla çevrili kara parçası-TERSİ bir doğu ilimiz. 3) Yaprak-TERSİ kimyada Skandiyum'un simgesi. 4) Emsalleri arasında en yüksek fiyatı olan. 5) Bin metrekarelik yüzey ölçüsü birimi-Utanma duygusu. 6) TERSİ ülkemizin uluslararası trafikte simgesi-Litrenin kısaltılmışı-Bir edat. 7) TERSİ eden. 8) Fakat. 9) Ön tarafta olmayan. 10) Bir nota-Topluluğun yaptığı işte görev al anlamında kullanılır. 11) Derin çukur ya da bir yandan bir yana açılmış deşik-Bir nota. 12) Bir emir-TERSİ bir sayı.

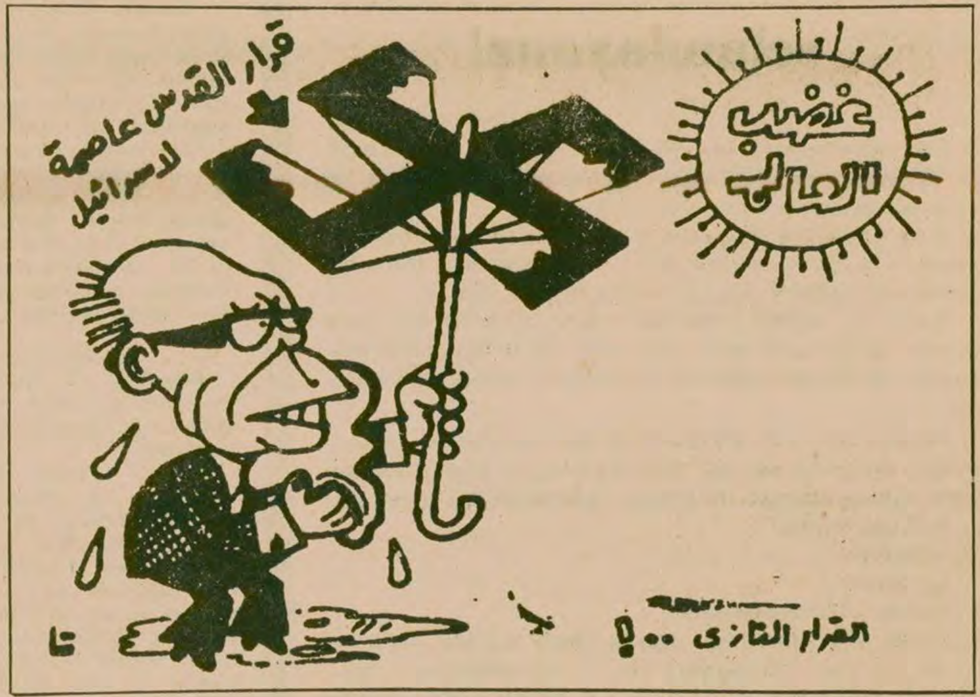
DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1) Hacı Bektaş. 2) Ele-Alevleme. 3) raL-raK. Al. 4) Avanak. 5) Kelek-Alivre. 6) Lr-faşraÇ. 7) İett-Ta-lezE. 8) Misilleme.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Heraklit. 2) Alavere 3) Celal-Tm. 4) Nefti. 5) Baraka. 6) elaK-Şti. 7) Kek-Aral. 8) Tv-Ela. 9) Ala-içlE. 10) şE-Av-Em. 11) Ma-Ze. 12) Zelzele

CAMP DAVİD ÇIKMAZINDAN SONRA

Mısır-İsrail ilişkileri gerginleşiyor

Mısır basınının M. Begin'i Hitler'e benzeten karikatürü

- Mısır, "Arap Alemine" dönmeye davet ediliyor
- Araplar İsrail'e karşı topluca hareket etme dönemini başlattılar

Faik Bulut

Camp David Anlaşmasının kesin bir çıkmaza girmesi ve özellikle İsrail Parlamentosunun Kudüs hakkında aldığı son karar, Mısır'la İsrail arasında zaten zayıf olan diplomatik bağların iyice gerginleşip kopma noktasına kadar gelmesine neden oldu. Bunun üzerine, Mısır basını İsrail Başbakanı Begin'e karşı şimdiye kadar hiç görülmemiş bir kampanya başlatarak, Begin'i "Hitler'e" benzetti. Bunlara rağmen Mısır-İsrail ilişkilerinin şimdilik "karşılıklı bir güvensizlik ve suçlamalar dönemine" girdiğini söylemek daha yerinde olur.

MEKTUPLAŞMALAR VE SÖZ DÜELLOSU

Gerek Mısır, gerekse Arap diplomatik çevreleri, Kudüs sorunundan sonra alışılagelmiş "ılımlı" tutumlarını bir kenara bırakarak, İsrail'e karşı yoğun bir diplomatik saldırıya geçtiler.

Nitekim bu ayın başlarında Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat İsrail Başbakanı M. Begin'e gönderdiği bir mektupta şöyle diyordu: "Umarım ki bu nazik dönemde üstlendiğiniz büyük sorumluluklarla baş edebilecek derecede sağlığınıza kavuştunuz".

Aslında Sedat bununla, şunu sormak istiyordu: "Bunca kaçıştan sonra artık asıl sorunu çözmeye yanaşmayacak mısınız?" Başkan Sedat, Begin'in şimdiki tutumunu eleştirerek şöyle diyordu: "Bu tavrınız böyle devam ettiği sürece, görüşmelere devam edilemez."

Buna karşılık Begin içinde bulunduğu bunalımı şöyle dile getiriyordu: "Hastalandığımdan sonra şimdi gülümsüyor, kızıyor dua ediyor, düşlüyor, unutuyor, bağışlıyor, başkalarını etkiliyor ve onlardan etkileniyorum". Buna ek olarak, Begin barış meselesinde gerçek tavrını ortaya koyarken hiç tereddüt etmeden şunu diyebiliyordu: "Kudüs, İsrail'in egemenliği altında tek ve bölünmez bir başkenttir ve öyle kalacaktır. Aynı şey, Batı Şeria, Gazze şeridi ve Golan tepeleri için de geçerlidir."

Ne var ki Sedat'ın Begin'e tepkisi hayli uyarıcı bir nitelik taşıyordu. Sedat uyarısında "Sayısız kışkırtıcı ve olumsuz işlemler, barış sürecine karşı apaçık bir meydan okumadır" derken, İsrail hükümetinin işgal bölgesinde uyguladığı haksız ve baskı yöntemlerinin ilerde iç ve dış tepkilere yol açacağını belirtiyordu.

DIŞ TEPKİLER

İsrail hükümetinin barış istemeyen pervasızca tutumları, özellikle Kudüs konusunda aldığı son karar, çok geçmeden şiddetli iç ve dış tepkilere yol açtı. Camp David görüşmelerinin İsrail açısından bir "oyalama" olduğunu, Begin'in eski danışmanı Moşe Şaron şöyle ifade ediyordu:

"Aslında iki ülke arasında gerçek anlamda hiç ikili görüşme olmadı. Olup-bitenler, sadece iki tarafın da birbirlerini saf dışı etmek için yaptıkları bir maçtan ibaretti. Ve iki taraf da sorunun özüne ineceğine, bunu bir kenara iterek üstünü güzel cümlelerle örtmeye çalıştı."

Aynı konuda bir yorum yapan Mısır'ın ünlü diplomatlarından Hsema El Bez "İsrail tek yanlı tavırlar ve kararlar almakta ısrar ettiği sürece, biz, görüşmelere başlamanın çok zor hatta imkansız olduğunu görüyoruz" diyordu.

Filistin sorununun bir ucu da barış görüşmelerine katılmayan hatta buna karşı olan diğer Arap ülkelerinin elindedir. Bu ülkeler, bir yandan Camp David Anlaşması başarısızlığının, İsrail'le barış masasına hiç oturmama yolundaki görüşlerini doğruladığını söylüyorlar. Diğer taraftan İsrail'e karşı toplu bir Arap hatta İslam harekatı başlatmayı düşünüyorlar. Örneğin Arap Birliği Başkanı Şezli Kuleybi şöyle diyor: "Sedat itiraf etmelidir ki, sınadı ve yanıldı. Bunu yapmakla dünyaya şunu gösterebilir: O, İsrail'e adil olmak için bir şans tanıdı fakat bu şans İsrail tarafından reddedildi."

Arap tepkisinin özellikle, Arap alemi önderliğine oynayan Irak-Suudi Arabistan görüşmelerinden sonra belirlendiği sanılıyor. Camp David Anlaşması üzerine bir demeç veren Suudi Arabistan Prensi Fahd, "Camp David'in bize vadettiği geniş kapsamlı barış nerede? Tüm maskeler şimdi düşmüş bulunuyor ve İsrail'le barıştan sözetmek artık bir düş oluverdi." derken, Irak Devlet Başkanı Saddam Hüseyin "İsrail'e cevap olarak Tel-Aviv'i bombalamayı" öneriyordu. Bunu daha sonra Prens Fahd'ın "cihad" çağrısı izledi.

Ne var ki çeşitli nedenlerle şimdilik İsrail'e karşı bir askeri cevap vermekten uzak görünen Araplar çabalarını diplomatik alana kaydırarak, BM Güvenlik Kurulunda İsrail'i kınayan kararlar aldırmayı başarmıştır.

ÜST DÜZEYDE BÖLÜNMELER

İsrail hükümetinin uluslararası alanda içine girdiği çıkmaz siyonist çevrelerde üst düzeyde bölünmelere yol açıyor. İsrail İşçi Partisi Başkanı Simon Peres, hükümet dairelerinin Kudüs'e taşınmasını "gereksiz bir işlem" olarak değerlendirirken, İsrail kabinesi içinde en sert tutumuyla tanınan Tarım Bakanı Erik Şaron, Begin'i "olur olmaz bir biçimde konuşmakla" suçlamış,

Begin ise Şaron'u "demokrasi açısından çok tehlikeli bulduğunu" söylemiştir.

Şimdiye kadar İsrail kabinesinden barış görüşmeleri ile ilgili tavırlarından dolayı üç bakanın istifa ettiği bilinmekle birlikte, gözlemciler, ilerde hükümet içinde yeni yeni ayrılıkların su yüzüne çıkacağını belirtiyorlar. Ne var ki bu ayrılıklar öncekiler gibi "ılımlı" kanattan gelmeyecek, tersine aşırı kanattan gelecektir.

Ayrılık noktası şimdilik Sina Yarımadasından tamamen çekilip çekilmeme üzerine yoğunlaşıyor. Aşırı çevreler şunu ileri sürüyorlar:

"Mısırlılar normal ilişkilerin gerçekleşmesini istememektedirler. Biz, Mısır'ın İsrail'le daha iyi ticari ve turizm ilişkileri kurmasını istiyoruz. Yoksa Sina Yarımadasının geri kalan kısmından çekilmeyiz."

Bilindiği gibi Mısır'la İsrail arasındaki ticari ilişkiler yumurta sebze alışverişi gibi çok dar bir düzeyde kalmıştı.

HALK BARIŞ SORUNUNA KARIŞIYOR

Ortadoğu'daki barış çıkmazı sorununa bu kez Mısır'daki halk kesimleri de karışıyor. Bu alanda, başından beri İsrail'le ilişki kurulmasına karşı çıkan fanatik "Müslüman Kardeşler'in yanında işçi sendikaları, avukatlar, doktorlar, gazeteciler var. Bu kesimlerin görüşüne göre, İsrail Sina Yarımadasının geri kalan kısmından çekilmediği sürece bu ülkeyle diplomatik ilişkilerin kurulmaması gerekir. Bu konuda görüşü sorulan bir gazeteci "Eğer İsrail, Sina'dan çekilmezse bu barışın sonu olur" diyor.

Baskı olsun diye angaryaya koşulan siyasi tutuklular

MUHALIFLERIN YARGILANMASINDAN ÖNCE YÜZLERCE GAZETECI IŞTEN ATILDI

G.KORE'DEKİ YARGILAMALAR KOMEDİYE DÖNÜŞTÜ

- General Çon, Kim Dae Jung' a verilecek ölüm cezası için kamuoyunu hazırlamaya çalışıyor
- Yeni diktatör Çon, koyu bir sansür uyguluyor
- Gazetelere bakılırsa muhalefet lideri, askeri savcının bütün iddialarını kabul etmiş

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Güney Kore yetkilileri, geçtiğimiz hafta Kim Dae Jung ve diğer demokratların yargılanmalarına başlamadan, haftalar önce basın ve yayın alanında çalışan 400 kişinin görevine son verdiler ya da yerlerini değiştirdiler. Bu arada geçtiğimiz ilkbaharda sansüre karşı çıktıkları gerekçesiyle 250 yazar da görevinden alındı.

Amaç, dava görülmeye başlamadan önce basını yıldırmak ve yargılanmayla ilgili haberlerin yayılmasını önlemekti. Bu nedenle geçtiğimiz hafta yayınlanan Güney Kore gazetelerine bakılırsa Kim Dae Jung, askeri savcının tüm suçlarını kabul etmektedir. Gazetelerin manşetleri böyledir çünkü. Oysa Kim Dae Jung, askeri savcının uzun iddianamesinin yalnızca bazı küçük ayrıntılarını kabul etmiştir. Basın yalnızca muhaliflerin kabul ettikleri noktalara yer verdiği, reddettikleri suçlamalara hiç değinmediği için ortaya böyle bir tablo çıkmaktadır.

Güney Kore'nin yeni diktatörü General Çon Du Han'ın amacı kamuoyunu Kim Dae Jung'a verilecek ölüm cezasına hazırlamaktır. Diplomatik kaynaklar bu davada uygulanan sansürün Park Çung Hi'nin en baskıcı dönemlerinde bile uygulanmadığını söylüyorlar. Hatta Park Çung Hi'nin katili Kim Jae Kyu'ya bile mahkemede daha fazla söz hakkı tanınmış olduğuna işaret ediyorlar.

Askeri savcı bugüne kadar Kim Dae Jung aleyhine tek bir kanıt ileri sürememiştir. Hiç bir tanık da gösterememiştir. Davada yalnızca askeri savcının uzun iddianamesi okunmuştur.

KİM'İN SUÇLARI

Kim Dae Jung, görülmekte olan davada çeşitli toplantılara katıldığını, bazı konuşmalar yaptığını kabul etmiştir. Ama bunlar suç olmadığı gibi hepsi de kamuoyu tarafından yakından bilinmektedir.

Kim Dae Jung, mahkemede bu faaliyetlerinin, Başkanlık seçimleri için yürüteceği kampanyanın bir parçası olduğunu belirtmiştir. Ünlü muhalif şiddeti teşvik ettiği yolundaki tüm iddiaları reddetmiştir. Ama bunlar basında yer almamaktadır.

Yabancı gazeteciler de, haberlerini mahkemeyi izlemesine izin verilen iki meslektaşlarının haberlerine dayandırmaktadırlar. Bu haberler de ancak sansürden geçtikten sonra yabancı gazetecilerin eline ulaşabilmektedir.

İŞKENCE

Öte yandan Kim Dae Jung askeri mahkemede iki ay boyunca her gün onbeş saat sorguya çekildiğini, zaman zaman çırılçıplak soyulduğunu açıklamıştır. Askeri yetkililerin kendisinden hükümeti devirmeye çalıştığı yolunda itiraflar almaya çalıştıklarını söylemiştir.

Bu arada Kim Dae Jung ve diğer 23 demokratın aileleri yayınladıkları bildirilerde, sanıklara işkenceyle bazı ifadelerin zorla kabul ettirildiğini açıklamışlardır.

BATILI ÜLKELER PROTESTO ETTİ

Bu arada Kim Dae Jung'un davası görülmeye başlar başlamaz ABD, Japonya, Batı Almanya ve bazı ülkeler Seul'u protesto yağmuruna tuttular. ABD Dışişleri Bakanlığı Kim Dae Jung'a yöneltilen suçlamaların asılsız olduğunu vurgulayarak adil bir yargılama yapılmasını istedi.

Bu arada Le Monde gazetesi muhabiri Robert Guillain, 22 Ağustos tarihli Le Monde gazetesinde yayınlanan yazısında Kim Dae Jung lehinde tanıklık etmek istediğini belirtti. Guillain, Kim'in ölüm tehlikesiyle karşı karşıya bulunduğunu oysa ünlü muhalifin Güney Kore'nin umudu ve önderi olduğunu kaydetti.

Guillain, "Güney Kore'de iktidarı alan generaller dünya kamuoyu önünde sorumluluklarının bilincine varmalıdırlar" diye yazdı.

Selamlayınız beyler, selamlayınız!

(Baştarafı 1. sayfada)

Ülkemizin herhangi bir yerinde bir İGD'linin ayağına basılsa, "yirmisekiz kuruluş" olarak, eteklerinizi savura savura, bir çalım bir gürültüyle hemen sahneye çıkarsınız.

Ama Kamboçya işgal edilir 6 milyonluk bir millet koyu bir esaret ve açlığın pençesine düşer, sizler susarsınız. Hatta bin dereden su taşırsınız, işgalciyi haklı çıkarmak için.

Rusya'nın tankları Afganistan'ı çiğner, siz ezilen milletlerin ve barış isteyen insanlığın yüreğindeki isyan duygusunu paylaşmaz, Moskovalı yöneticiler için bahane toplamaya koşarsınız.

Polonya işçi sınıfı yerinden doğrulur, "boyunduruğa, haksızlığa, ayrıcalığa paydos" diye haykırır, siz gene yoksunuz. Gene bahane aramaya mı gittiniz, milletin gözleri arıyor sizi!

Milli bağımsızlık!
Özgürlük!
İşçi sınıfı!
Proleter enternasyonalizmi!

Bunlar, çift tanımlaması olan kavramlar değildir. Artık yeter bu çift ölçü, çift standart! Hiç bir şeyi düşünmüyorsanız, yüz yıldır bağımsızlık ve özgürlük için mücadele eden Türkiye aydınlarının onurunu düşününüz.

Sizin bu halleriniz, sol için en büyük yüktür, en büyük güvensizlik kaynağıdır. Demokrasi mücadelesine en büyük baltalamadır. Sol, Moskova'nın kurtarıcılığına bel bağlamak gibi bir lekeyi taşıdığı sürece, hangi emekçiyle birleşir, hangi fırtınayı yaratır ve nasıl ülkenin kaderine yön verir?

Bir süper devletin askeri gücüne dayanarak iktidara gelmek, halktan umudunu kesmiş, ikbal ve imtiyaz peşinde koşan bir avuçluk bir zümrenin sorunu olabilir, fakat halk, hele işçi sınıfı hiç bir zaman böyle kara bir bayrağın arkasında toplanmaz. Polonya'da olduğu gibi o kara bayrağa isyan eder.

En sonunda tarihi yazan halktır. Halka rağmen yapılmak istenen, halka karşı olan her girişim, iflasa mahkumdur. Yürekleri Kamboçya ve Afgan köylüsüyle, Polonya ve Rus işçisiyle birlikte çarpmayanlar, ne ABD emperyalizmine, ne MHP'ye ne de kapitalizme karşı mücadele edemezler. Çünkü halk, hiç bir zaman onlara inanmayacak, onlara güvenmeyecektir. Halkın iki standardı yoktur, tek bir standardı vardır. Halkın ölçüsü çift değil tektir.

1968 yılında Sovyet sosyal-emperyalizminin Çekoslovakya'yı işgal etmesine karşı çıkmışlardı. 12 yıl içinde ne oldu? Moskova markalı "proleter enternasyonalizmi" akıllara yeni mi geldi? Hayır, fakat o zaman Türkiye'de Sovyetler Birliği'ne sırt dayayarak iktidar olmak mümkün değildi. Devir, hâlâ Amerika'nın devriydi. Ne zaman ki Sovyetler Birliği, dünya çapında taarruza kalktı ve Ortadoğu'ya yüklenmeye başladı, halktan umudu kalmayanlar bu dala sarılır oldular. Öte yandan bazıları, sarılmasalar bile susmayı yeğlediler. Selamlayınız beyler, Polonya işçi sınıfının gönüllere serinlik getiren şu yiğit direnişini selamlayınız!

Öyle buruk ve şaşkın durmayınız! Yüreklerinize sevinç ve coşku dolsun beyler, insanlık haksızlığa boyun eğmiyor!

Şapkanızı çıkarın beyler, şapkanızı çıkarın: Dünya Hitler'e ve ABD emperyalizmine kalmadı, Moskovalı emperyaliste de kalmayacak!

Not: "Anti-faşist ihtiyar" imzasıyla mektup yollayan okuyucumuza! Değerli düşünceleriniz için teşekkür ederiz. Bizi ararsanız, sevindirirsiniz. Saygılarımla.

Bombalanan...

(Baştarafı 3. Sayfada)

İstanbul Emniyet Müdürlüğü yetkililerinden alınan bilgiye göre dün saat 03.00 sıralarında İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Çapa Kliniklerine gelen iki kişi yanlarında ölü olarak getirdikleri arkadaşlarını bırakarak gitmişlerdir. Kimlikleri belirlenemeyen iki kişi, Klinik yetkililerine arkadaşları Nur Ali Kartal'ın Küçükçekmece, Yeni Mahalle, Tepeüstü Düz Sokakta bir saldırıya uğradığını ve hastaneye kaldırılırken yolda öldüğünü söylediler.

BURSA'DA

Bursa'da Ali İhsan adında devrimci bir genç İGD'lilerin saldırısına uğrayarak yüzünden yaralandı.

Yayla Sokakta iki İGD'li saldırgan, Ali İhsan'ın önünü keserek göğsüne ve alnına silahlarını dayadılar. Ancak silahların ateş almaması üzerine, tabancalarının kabzasıyla gencin yüzüne vuran saldırganlar olay yerinden hızla kaçtılar. İki İGD'liden birinin 16-17 yaşlarında kumral ve zayıf olduğu, diğerinin üzerinde kırmızı bir montgomer bulunduğu öğrenildi.

ADANA'DA

Yaşar Şanlı isimli bir genç önceki gün, kimliği belirlenemeyen silahlı iki kişi tarafından, Kocavezir Mahallesi Şan Sineması önünde vurularak öldürüldü.

Ali Ekber Güney adlı bir kırtasiyeci işe, Kuruköprü semtindeki kulübesinde kimliği belirlenemeyen kişiler tarafından taranarak öldürüldü.

GAZİANTEP'TE

Silahlı iki kişi, Gaziantep Merkez İlçe delegesi Şükrü Taşdemir'i silahla tarayarak öldürdü. Kaçan katillerin kimlikleri belirlenemedi.

TARSUS'TA

Cumali Çelik adlı bir gence ait ceset, önceki gün, Tarsus'un Mahmutağa köyü yakınlarından geçen sulama kanalı kenarında köylüler tarafından bulundu.

KAYSERİ'DE

Kayseri'de Gönen Sokakta bulunan cesetle ilgili soruşturmanın devam ettiğini bildiren yetkililer, cinayetin kökeninde büyük bir olasılıkla siyasal amacın yattığı kanısında olduklarını belirttiler.

Hava İkmal Bakım Merkezinde Yüksek Tekniker olarak çalışan ve 3 kurşunla öldürülmüş olarak cesedi bulunan Mehmet Kesen'in, başka bir evde öldürülerek cesedinin Hasinli Mahallesine bırakıldığı bildiriliyor.

İlgililer bu durum karşısında cinayeti birden fazla kişinin işlediği kanısında birleştiler. Cesedin yanına bırakılan, "MİT ajanı ve halk düşmanları cezalandırılacak" yazılı kağıdın, olayın soruşturma ve koyuşturma yönünün saptırılması için konmuş olabileceğini belirten yetkililer, soruşturmanın çok yönlü olarak sürdürüldüğünü ve her türlü olasılığın dikkate alındığını söylediler.

Öte yandan, faşistler üç Çinkur işçisini kaçırarak işkence yaptılar. Geçtiğimiz salı gecesi işine gitmekte olan üç Çinkur işçisi kaçırılarak, Uğurevler Mahallesinde bulunan Cengizhan Kültür Derneğine getirilerek işkence yapılmıştır. Konu ile ilgili açıklama yapan Maden-İş 20. Bölge Temsilciliği ise, "Üç işçinin kaçırılarak işkence görmesinin Emniyet bültenine dahi alınmadığını, olayın kamuoyundan gizlenmek istediğini" belirtti. Aynı bildiride, "Kayseri Emniyet Müdürlüğü türlü söylentilerden kurtulmak istiyorsa, olayların üzerine hızla gitmeli, katiller ve saldırganlar yakalanmalıdır" deniyor.

FATİH İLÇE YÖNETİCİSİ ÜNAL DEV–SOLCULAR TARAFINDAN TEHDİT EDİLDİ

TİKP Fatih İlçe Yönetim Kurulu üyesi Mustafa Ünal önceki gün Dev-Solcular tarafından ölümle tehdit edildi. Daha önce de Fener semtinde TİKP yöneticilerini ve taraftarlarını bir çok kez tehdit eden ve saldırılarda bulunan Dev–Solcuların, Ünal'ı aynı semtte bir esnafın dükkanına çağırarak, "öldürecekleri" tehdidinde bulundular.

Konuyla ilgili olarak TİKP Fatih İlçe Örgütü bir bildiri yayınladı. Bildiride şunlar belirtiliyor:

"Birkaç ay öncesine kadar Fener halkını sürekli olarak tedirgin eden, haraç toplayan ve silahlı saldırılarda bulunan Dev–Sol, halkın nefretini toplamış ve Partimizin mücadelesi sonucu da bu semtimizde terör ve kargaşalık mikrobu saçamaz hale gelmişlerdi.

"Ancak Fener'de sağlanan huzur ortamı, ışığın yarasayı rahatsız ettiği gibi bunları da çılgına döndürmüştür. Fener'de hiçbir dayanaklarının kalmadığını gören bu bir avuçluk eşkiya şimdi de Balat'tan ve Küçükmustafapaşa civarından gelerek eski kargaşa ortamını yeniden yaratmak amacıyla, özellikle Parti yöneticilerimizi saldırı hedefi seçmektedir".

Bildiride daha sonra, son hafta içinde Dev–Solcuların Osman Mutlu adlı bir genci silahla yaraladıkları ve Erdal isimli bir gence de yine silahla saldırdıkları belirtiliyor.

TİKP bildirisi şöyle sona eriyor:

"Son günlerde, Fener halkının uyarısıyla, İlçe yöneticimiz Mustafa Ünal'ın birtakım karanlık kişilerce izlenmeye başlandığını öğrendik. Aynı hafta içinde yine, berberlik yapan arkadaşımızın dükkanında, önünde sandık yakmak suretiyle yangın çıkarılmak istenmiştir. Ayrıca bugünlerde, içinde Balat Komiser Muavini ve Balat ve Fener karakollarından bazı memurların da bulunduğu çeşitli kişiler, bu zorbalarca ölümle tehdit edilmişlerdir.

"Fener halkı ve Partimiz zorbalığa boyun eğmeyeceğini birçok kez göstermiştir. Başta Parti yöneticimiz olmak üzere halkın can güvenliğinin sağlanması için önlem alınması konusunda Sıkıyönetim ve güvenlik kuvvetlerinin dikkatini çekiyoruz".

MHP Merkezindeki adam itiraf'a devam ediyor 26

"Polis kordonu yarma grubu" kurduk

(Baştarafı 1. sayfada)

BOMBALI EYLEMLERİ VE BOMBAYI ATAN KİŞİ

Bu eylemi Genel Merkezden Mehmet Güçlü, Ahmet Bilgin ve Ankara Şubesi Başkanı Salih Dayan ortaklaşa yönettiler. Grubun üzerine bombayı atan şahıs Polzar'da (Maltepe'deki Polis Bakım ve Yardım Sandığı) çalışan ve Gazi 1. sınıfta okuyan Mehmet Toftar'dı. MİSK'te patlayan bomba sırasında ölen İskender Karyağdı Polzar'ın müdürüydü. Burada müdürken devrimcileri işten attı ve yerlerine ülkücüleri doldurdu. MİSK'in buraya girmesini sağladı. Mehmet de onun zamanında buraya girmişti.

Öğrencilerin üzerine silah sıkan şahıslardan biri İktisadi Ticari İlimler Akademisi 2. sınıf öğrencisi Ender'di. Nenehatun Yurdunda kalan Ender aslen İzmirliydi, ancak ailesi Adapazarı'nda oturuyordu Sarışın, kızıla çalan bir rengi vardı. Ülkücü örgütlerin şoförlüğünü yapıyordu.

Saldırıyı yönetenlerden Mehmet Güçlü ve Ahmet Bilgin bizim okuldaydılar. Mehmet Güçlü genç milli güreşçidir. Uzun boylu, esmer, halen Gazi Eğitim Beden Bölümü 2. sınıfta öğrencidir. Kayseri'nin Develi veya Pınarbaşı ilçesindendir. Ahmet Bilgin Türkçe 2. sınıfta okur. Ilgazlıdır. Aynı dönemde ÜGD Yönetim Kurulunda beraber görev yaptık.

Bu saldırı okulda sevilen ve gözünü budaktan esirgemeyen Hüseyin Özcan'ın vurulmasının moral bozukluğu yaratacağı düşünüldüğü için tezgahlandı. Saldırı emri Şevkat Çetin'den geldi. Şevkat Çetin Yozgatlıdır. Gazi'de öğrenci olduğu halde okula hiç gelmedi. Sadece 4 ay okulda başkanlık yaptı. Sonra Genel Merkezde teşkilatlanmada görev aldı.

Aynı gün siyasi polis Zeki Kaman'ın arabasına da bomba atıldı. Ayrıca otobüsler durduruldu, vatandaşlara dayak atıldı.

Silah kullananlardan bir diğeri Teknik Öğretmen Okulu Öğrenci Derneği Başkanı Hüseyin Yerli idi. Bu şahıs 5-6 ay sonra babasıyla beraber silah yakalattı. Mamak'ta yattı. Hüseyin, Ankara Doğumevinde teknisyen olarak çalışır. Halen bu görevdedir.

Saldırıda toplam 8-10 kişi silah kullandı. Diğerlerinin isimlerini bilmiyorum. Bu olay daha sonra kapandı. Bu isimler ortaya çıkmadı. Soruşturma kesildi. Ben bu olaydan sonra okulla ilişkimi tamamen kestim.

POLİS KORDONUNU YARMA GRUBU

ÜGD eski Genel Başkanı Şevkat Çetin Gazi'de bulunduğu sırada çeşitli gruplar örgütlemişti. Benim bu şa[illegible] tanıştığım yıl olan 1976'da Şevkat Çetin'in kurduğu gruplardan biri de polis kordonunu yarma grubu idi. Bu grup 20-30 kişiden meydana geliyordu. Polisler devrimcilerle bizim aramıza set çekiyordu. Bu seti yarmak için bu grup bir köşeden polislere saldırıyordu. Polisler o tarafa gidince biz de devrimcilere saldırıyorduk. Ayrıca vurucu timler, bombacılar da örgütledi. Şevkat bu dönemde İbrahim Ülger, Ali Baz ve Yaşar Özüdoğru'ya (sonradan gece bölümü başkanı oldu) dinamit vermişti. Dinamitleri öğrenci derneğinin kantininin arkasındaki odada verdi, ben de yanlarındaydım. Dinamit ve silahlar okulun kubbesinin olduğu yerde saklanıyordu. Şevkat'in okulda güvendiği şahısların başında ben, Fatih Kirişçioğlu ve Erdem Şenocak geliyordu. Bu arada Talip'le aralarında liderlik mücadelesi oldu. Biz Şevkat'i destekledik. Talip okul başkanlığından ayrılmak zorunda kaldı. Sonra Şevkat ÜGD Genel Yönetim Kuruluna seçildi. 1978 yılı başlarına kadar pek irtibatımız olmadı.

POLİS DESTEĞİ

Okula hakim olduğumuz dönemde polisten büyük destek görüyorduk. Toplum'dan bir birlik bizim okula gelirdi. Bizi kışkırtırlardı. Bir de siviller gelirdi ki, hepsi bize yardımcıydı. İskender Karyağdı ve Hamit Gündoğdu bunlarla irtibat kurarlardı. (Hamit iki defa silah yakalatmıştı.)

SINIFI GEÇECEKLERİN VE KALACAKLARIN LİSTESİNİ İDAREYE BİZ VERİYORDUK.

Okulda öğretmen ve idarecilerden çok destek görüyorduk. Okul idaresi neredeyse Ülkü Ocaklarının emrindeydi. Ülkü Ocakları ne derse o olurdu. Cezaevine gönderilmek üzere okuldan spor malzemeleri, futbol topları vs. alındı. Fakir ülkücülere verilmek üzere okuldan 100 takım eşofman aldık. Okuldaki teksir ve fotokopi makinelerini dilediğimiz gibi kullandık. Okul müdürü ve idareciler bir karar alacakları zaman bize sorarlardı. İstediğimiz derse girer, istemediğimize girmezdik. Mesela bir keresinde ben sınıf geçeceklerin ve geçmeyeceklerin listesini hazırlayarak idareye verdim. Aynı bu şekilde okulda bütün sınıflar için böyle listeler hazırlanırdı. İmtihan sorularını iki gün önce alarak ülkücü öğrencilere dağıttık.

İTİRAF için ne diyorlar?

Yurtdışındaki yurttaşlar ne diyor?

... ne kadar çok okunursa, o derece etkili olacaktır. MHP binalarının bombalanması gibi eylemler, gerçekte MHP'yi güçlendirmektedir. Aydınlık'ın haklı zeminde yayın yapması, belgelerle MHP'yi teşhir etmesi, MHP'ye darbe indirmektedir. Böyle bir yayını tabii ki yürekten destekliyorum.

Konfeksiyonda çalışan TIKKO yanlısı bir işçi:

Aydınlık'ın bu yayınını çok iyi buluyorum. Ali Yurtaslan'ın itirafları MHP'ye darbe indirmiştir. MHP bu konuda ne yapacağını şaşırmış durumdadır. Aydınlık bu şekilde mücadele sürdürdüğü taktirde, faşist MHP'nin kökünü kurutabilir. Aydınlık'ın bu mücadelesini elbetteki destekliyorum.

TIP'li bir öğrenci:

Aydınlık'ın bu yayını iyidir. MHP'ye darbe indiren bu yayını destekliyorum.

Konfeksiyon işçisi:

Ali Yurtaslan'ın Aydınlık'ta çıkan itiraflarını takip ediyorum. Bu itiraflar, benim üzerimde büyük etki yarattı. Aydınlık'ın bu tip yayınları, MHP'ye karşı halkı birleştirmeye hizmet etmektedir. Bu itiraflar, MHP'yi zayıflatmıştır. Aydınlık'ın bu mücadelesini destekliyorum.

İsviçre'nin Fribourg kentinde çalışan işçiler:

Aydınlık'ın bu yayını çok iyi. Bu yayınla MHP'nin bir cani örgütü olduğunu anladık. Aydınlık'ın ve TİKP'nin cesaretli tutumunu candan kutlarız.

CHP'li bir işçi

Bu yayını çok iyi buluyorum. Diyecek fazla bir şey yok.

Bugüne kadar CHP'li idim. Bugünden sonra TİKP'liyim. Yurtaslan'a candan selamlar. Aydınlık'ın cesaretli tutumunu kutlarım.

MHP'li bir işçi:

Aydınlık bu yayını ile MHP'nin ne olup ne olmadığını ortaya çıkardı. Ben bugüne kadar MHP'li idim. Bundan sonra TİKP'liyim. Bu yayını hazırlayanları ve Yurtaslan'ı yürekten selamlarım.

Bir işçi:

Aydınlık'ı ve Yurtaslan'ı selamlarım. Bu yayın milleti uyandırıyor. Umarım yetkililer es geçmez.

Diğer bir işçi:

Aydınlık'ın ve Ali Yurtaslan'ın hayatı pahasına yaptığı açıklamayı Aydınlık'ta çalışan herkese yürekten selam eder, mücadelede birlikte olduğumu bildiririm.

Polonya...

(Baştarafı 3. Sayfada)

ğunlaşınca toplantı tarihini ilan etmek zorunda kaldığını belirtiyor. Merkez Komitesinin genişletilmiş toplantısında grevci işçilere karşı takınılacak tutumun karara bağlanacağı sanılıyor.

DİYALOG BAŞLADI VE KESİLDİ

Gdansk Merkezi Grev Komitesi ile görüşmelere başlamak üzere Gdansk'a giden hükümet Uzlaştırma Komisyonu Başkanı Jagielski, işçi temsilcileri ile ancak 1 saat kadar konuşabildi. Grevci işçiler 21 maddelik taleplerini bir kez daha tekrarladıktan sonra, sorunun çözümünün hükümette olduğunu belirttiler. Grevci işçiler, Gdansk kentinin bir an önce dış dünya ile bağlantısının kurulmasını, Gdansk-Varşova yolu üzerindeki denetimin de derhal kaldırılmasını talep ettiler. Hükümet sözcüsü, bu talepleri Bakanlar Kuruluna ileteceğini, kendisinin tek başına bir yetkisi olmadığını söyledi. Görüşmenin daha sonraki bölümünde, işçiler hem ekonomik hem de siyasi taleplerinde kararlı olduklarını açıkladılar. Jagielski ise, ekonomik taleplerin aşırı olduğunu öne sürerken, siyasi talepler konusunda "düşüneceklerini" söyledi. Grevci işçiler sorunun bir an önce çözülmesi gerektiğini belirtmelerine rağmen, hükümet sözcüsü "Sorunun ağırbaşlı ve yavaş yavaş çözülebileceğini" ileri sürdü.

KİLİSE AÇIKÇA GREVCİLERİ DESTEKLİYOR

Polonya'daki Batılı basın mensuplarının geçtikleri haberlerde, özellikle Papa 2. Jean-Paul'ün Başkardinal Wijinsky'e bir mektup göndermesinden sonra, kilisenin aktif bir şekilde grevcileri destekledikleri öğrenildi. Varşova yöresinde bir kilisede Pazar ayinine katılan bir gazeteci rahibin dediklerini şöyle aktadı: "Polonya'da siyasal özgürlükler yoktur. Ama biz, hepimiz Katolikler olarak, az da olsa kişisel özgürlüklerimizi kullanarak mücadele etmeliyiz. Ülkemizin kuzeyinde olanlar hepimizi yakından ilgilendirmektedir. Onların mücadelesi, bizim mücadelemizdir."

TEPKİLER

İtalyan Dışişleri Bakanı Emilio Colombo, İtalya halkının Polonyalı işçileri desteklediğini açıkladı. Rimini kentinde yapılan bir 'İnsan Hakları Seminerinde' söz alan Colombo, Sovyetler Birliği'nin Polonya'ya müdahale etmeyeceğini umduğunu belirterek AET ülkelerinin gelişmeleri kaygıyla izlediğini söyledi.

Öte yandan Polonya'ya resmi bir ziyaret yapması tasarlanan Zambiya Devlet Başkanı Kenneth Kaunda'nın gezisinin ertelendiği bildirildi.

Bu arada Amerika'daki Polonya asıllılar çeşitli kentlerde yaptıkları gösterilerde Gierek rejimi ve Sovyetler Birliği'ni kınayarak grevci işçileri ve Polonyalı Katolikleri desteklediklerini belirttiler.

TÜRKİYE'DEN YANKILAR

Polonyalı grevcilerin mücadelesi konusundaki görüşlerini açıklayan iki sendika yetkilisi muhabirimize şunları söyledi:

Gıda-İş Sendikası 3. Bölge Temsilcisi Bülent Özyeşilpınar:

"Ben bölge temsilcisi olarak görüş belirtme yetkisine sahip değilim. Bu konularda görüşlerimizi Genel Merkezimiz belirler. Ancak ben bunun bir işçi hareketi ve anti-emperyalist karakterde bir hareket olduğunu düşünmüyorum"

Genel-İş Sendikası Merkez Şube Başkanı Zeki Merdol:

"İşçi sınıfının Polonya'daki haklı mücadelesini destekliyoruz. İşçi sınıfı her yerde mücadelesini sürdürür. Sağ basın Polonya gibi ülkelerde demokrasi olmadığını, işçilerin grev hakkı olmadığını yazar durur. Bu grevler, bütün bunların da doğru olmadığını ortaya koydu."

Fransız basını Sovyet müdahalesini olası görmüyor

'Bütün Polonya ulusu muhalefette'

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Fransa'da çıkan haftalık dergilerin hepsi kapaklarını ve başyazılarını Polonya'ya ayırırken, Sovyetler Birliği müdahalesi olasılığı üzerinde önemle durdular. Ancak çeşitli siyasi eğilimdeki dergiler, "Afganistan batağı, yumuşama mezarı ve Polonya Kralı Papa 2. Jean Paul" gerekçeleri nedeniyle Kremlin'in Polonya'ya karışmayacağını ileri sürdü.

LE POİNT: (HÜKÜMET YANLISI)

'Polonya'da büyük patlama var. Bütün ulus muhalefete geçmiş durumda. Her şey Lenin Tersanesinde, 'Robotnik' gazetesi satan Anna'nın tutuklanmasıyla başladı. Ama artık olayların boyutları çok büyüdü. İşçiler sendikal, siyasal ve dini özgürlük istiyor. Bu arada grevin son derece disiplinli olduğunu kaydetmek gerek."

Derginin aynı sayısında Polonyalı muhalif bir gazeteci ile yapılan röportajda da *"Polonya işçisinin inanılmaz politik olgunluğu"* belirtiliyor. Dergi, *"Zaten Gierek rejimini endişeye sevkeden de budur"* diye bir yorum ekliyor.

Le Point dergisinin bir başka yazısında da Sovyetler Birliği'nin, *'Polonya halkının güçlü ve milli bir ayaklanmaya gidebileceğini bildiği için müdahaleden çekindiği"* ileri sürülüyor,

VALEURS ACTUELLES (LİBERAL EKONOMİ DERGİSİ)

"Polonya'da şimdi gerçek anlamıyla işçi iktidarı var. Ama unutmamak gerekir ki, yaklaşık 35 yıldır Polonya'da 2 Sovyet birliği bulunmaktadır. Ve askeri uzmanlar 48 saat gibi kısa bir süre içinde bu birliklerin ülkenin dörtte üçünü denetim altına alabileceğini belirtiyor. Tabii, bunun gerçekleşebilmesi için Kremlin'in Afganistan, Batı ile yumuşama ve Polonya Kralını gözden iyice çıkarması gerekir".

L'EXPRESS (LİBERAL DEMOKRAT)

"Polonya tankların gözü altında. Şimdi müthiş bir güç kapışması başladı. Varşova yönetimi ülkenin ekonomik durumu nedeniyle grevcilerin mali isteklerine yanıt verebilecek durumda değil. Siyasi taleplere ise hiç bir zaman yanıt vermez. Polonya'daki kriz sömürgeciliğin bir krizidir. Çünkü Polonya'daki rejimin Sovyetler Birliği ile olan ilişkileri unutulmamalıdır."

NOUVEL OBSERVATEUR (BAĞIMSIZ, ÖZYÖNETİMCİ SOL)

"Yaşasın Polonya. Gdansk'ta grev ve bayraklar dalgalanıyor. Polonyalılar özgürlük istiyor. Polonya'da olanlar gerçekten devasa ve devrimci bir olaydır. (...) Polonya için oksijen ancak Batılı bankaların vereceği krediler olabilir."

ABD...

(Baştarafı 3. Sayfada)

Öte yandan, anlaşma uyarınca, ABD Somali'ye 25 milyon dolarlık kredi verecektir. Somali, bununla ABD askeri araç ve gereçleri satın alacaktır. Bunun yanında ABD Somali'ye göçmen sorunu ve ekonomik problemlerini çözmesi için mali yardımda bulunmayı taahhüt etmiştir.

İmzalanan anlaşmaya karşı ilk tepkiyi gösteren Etyopya hükümeti "İki ülke arasında varılan anlaşmadan kuşku duyduğunu belirterek, Somali'nin ABD'den alacağı silahları kendisine karşı kullanacağını" ileri sürmüştür.

CHP Genel Sekreter Yardımcısı Erol Tuncer

"Hiç bir parti tek başına iktidar olamaz"

CHP Genel Sekreter Yardımcısı Erol Tuncer seçimler konusunda şunları söyledi:

SEÇİMİN SONUCU:

"Bu sırada yapılacak bir seçimden sonra siyasi tabloda önemli bir değişiklik olacağını sanmıyorum. Bir kere hiç bir parti tek başına iktidar olamaz. AP kesinlikle 14 Ekim 1979'daki gücünü koruyamaz. Ayrica o zaman sandık başına gelmeyen CHP oylarının şimdi sandık başına geleceğini de unutmamak gerekir."

SEÇİM GÜVENLİĞİ:

"Can ve mal güvenliğinin olmadığı yerde seçim güvenliğinden elbette sözedilemez."

ERKEN SEÇİM OLMAZSA:

"Sonbaharda bu nefes tükenecek, döviz sıkıntıları artacak, dış ödeme güçlükleri geçici bolluk görüntülerini ortadan kaldıracak. Hükümet bunu bildiği için bir an evvel seçime gitmek istiyor."

AP Genel Sekreteri Nahit Menteşe:

"Seçimi AP kazanır"

AP Genel Sekreteri Nahit Menteşe seçimler konusundaki soruları şöyle cevaplandırdı:

"Yapılacak bir erken seçimi AP'nin kazanacağına inanıyorum. CHP'nin seçimlerde kendi taraftarlarından dahi oy alamayacağı ortadadır. Onun için oyların AP'de toplanması ve AP'nin tek başına iktidar olacak şekilde oy alması beklenmelidir."

SEÇİM GÜVENLİĞİ:

"Seçim güvenliği olmadığı iddia edilen Uşak'ta, Malatya'da seçimler yapılmış ve seçimler sükunet içinde geçmiştir. Her bölgede devlet egemendir."

ERKEN SEÇİM OLMAZSA:

"Ya bu hükümet devam edecek veya süratle seçime gidilerek acilen milletin hakemliğine başvurulması gerekecektir."

MSP Genel Başkan Yardımcısı Şevket Kazan:

"MSP'nin hedefi 118 milletvekilidir"

MSP Genel Başkan Yardımcısı Şevket Kazan'ın erken seçim konusundaki görüşleri ise şöyle:

SEÇİMİN SONUCU:

"Bugünkü ortamda yapılacak seçimi biz kazanırız. Sandalye sayımızda önemli bir artış bekliyoruz. Bunun azamisi MSP'nin iktidar olması demektir.

"CHP'nin parlamenter sayısında mutlak bir düşme olacaktır. AP'nin de parlamenter sayısında önemli ölçüde bir düşüş olacaktır. MHP' nin ve MHP'lilerin Türkiye'deki terörün içinde fevkalade aktif rol oynadıkları açık bir gerçek. MHP zorbalıkla oy teminine gayret edecektir. Ama milletimizin zorbalara itibar edeceğine ihtimal vermiyorum."

SEÇİM GÜVENLİĞİ:

"Anayasanın öngördüğü üç tarafsız bakana ilaveten Milli Eğitim Köyişleri ve Bayındırlık bakanlıklarında üç tarafsız kişi görevlendirilmelidir. Bu bakanlıklardaki partizanlık önlenirse vatandaşlar gönül rahatlığıyla oy kullanabileceklerdir."

ERKEN SEÇİM OLMAZSA

"Bu hükümet gelecek seçime kadar gidemez. Bir gensoruyla düşürülür. Belki kendisi bırakıp gitmeye mecbur kalır."

Gazi Eğitimle ilgili resmi belgeler Yurtaslan'ı doğruluyor

HABER MERKEZİ

Ali Yurtaslan'ın açıkladığı 1978 yılında Gazi Eğitim Enstitüsü ülkücüler tarafından yapılan bombalı ve silahlı saldırı, olay günü okulda görevli bulunan dokuz Müdür Yardımcısının tuttuğu imzalı tutanakla belgeleniyor. Yurtaslan'ın anlattığı olayda silah kullananların bazıları Müdür Yardımcıları tarafından da tespit edilmiş.

Müdür Yardımcılarının tutanağında olayın gelişmesi şöyle anlatılıyor:

"19 Aralık 1978 Salı günü saat 7.30'da okuldaki güvenlik görevlileri yerlerini aldılar. Bu arada gelen öğretmen ve memurlar Beşevler yönünden silahlı bir grubun saldırı düzeni içinde geldiklerini ve kendilerini Gazi Eğitim Enstitüsü eski Müdürü Mustafa Şen ile eski Müdür Yardımcısı İsmet Tuncer'in yönettiğini bildirdiler. Durum ilgili yerlere duyuruldu.

"Saat 7.45'de gelen saldırgan kalabalık usta bir taktikle ikiye bölündü. Bir kısmı Beşevler köprüsünün altından ve üstünden geçen yolları tuttu, bir kısmı da Gazi Eğitim Enstitüsü ana bölümüne, Beden Eğitimi Bölümüne ve Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okuluna giden yolların kesiştiği noktayı tuttu. Enstitüye 50-60 metre uzaklıkta bulunan Şeker Öğrenci Yurdu balkonlarında da silahlı kişilerin yerleştirilmiş olduğu görüldü. İki yöne ayrılan saldırganların bin kişi kadar oldukları görüldü.

"Enstitü yöneticileri, Toplum Polis yöneticileri ile görüşüp, gelenlerin kimliklerine göre içeri alınması gerektiğini bildirdiler. Gelen gruba bu durum iletildiğinde, amaçlarının okumak olmadığını, Gazi Eğitim Enstitüsünü kapattırmak olduğunu haykırdılar. Şu tür sloganları attılar: "Hükümet gidecek, Gazi düşecek", "Kan kusturacağız", "Tek yol ETKO", "Türk İntikam Tugayları geliyor", "Beşevler komünistlere mezar olacak".

"Bu sırada Yzb............'nın komutasında bir askeri birlik takviye olarak geldi. Askerler yerlerini alınca, Konya yolu üzerinde bekleyen ve hergün düzenli olarak okulan gelen sayıları üç bin kadar olan öğrenci grubu saat 9 sıralarında derslere girmek üzere okula yöneldi. Tam bu anda hizada duran askerlerin arasından Beden Eğitimi öğrencisi YUNUS DÜMEN, Cevat Şaylan ve arkadaşları dizüstü gelip öğrencilere kurşun yağdırmaya başladılar. Sonradan Fransızca Bölümü öğrencisi olduğu anlaşılan Ali Arıcı vurulup yere düştü.

"...Konya yolu üzerinde bekleyen öğrencilerden 50 kadarı kapıya doğru geldiklerinde Erkek Teknik Öğretmen Okulu, Beden Eğitimi,Köprü arasında kümelenen saldırganlar, uzun menzilli silahları ile ana kapıyı taradılar. Aynı biçimde Şeker Öğrenci Yurdundan da kurşun yağdırdılar. Dört beş tane dinamit ya da bomba atıldı. Bu arada Gazi Eğitim Enstitüsü Müdür Yardımcısı Niyazi Altunya vurulup yere düştü.

"Yaralı arabaya bindirilirken" Erkek Teknik tarafından sıkılan silahla vuruldum" dedi.

"... Saldırganlar yarım saat silahlı saldırıdan sonra Yzb.nın ikna etmesi sonucu, halay çekerek, marşlar söyleyerek, tekbir getirerek, polis ve yöneticilere hakaret ederek silahları üstlerinde Beşevlere doğru gittiler. Ne Şeker Yurdu, ne Yüksek Öğretmen Okulundaki silah saklanabilecek yerler, ne de saldırganların üstleri arandı.

"... Bu tutanak tarafımızdan tutuldu. 19 Aralık 1978"...

DİNAMİT VE SİLAHLAR

Yurtaslan açıklamalarında Şevkat Çetin'in kendi yanında silah ve dinamit verdiğini söylüyor. Bu olay da resmi kanıtlarla doğruluk kazanmaktadır. 1978 yılında okulda güvenlik görevlilerinin kapalı olan okul kantininde yaptıkları aramalarda dinamit, dinamit fitili ve kapsüller buluyorlardı. Ayrıca okulda öğrenci olan Sefer Balkaya'ya ait çantada patlamaya hazır bir dinamit çıkıyordu. Kantinde bir de boş tabanca kılıfı ile zincirler ele geçiyordu. Ayrıca bu tutanağın tarihi 30 Mayıs 1978'dir. Dinamit ve diğer suç aletleri emniyet görevlileri tarafından teslim alınmıştır.

LİSTELER

Yurtaslan'ın açıkladığı listelerle ilgili belgeler de ele geçirilmiş ve Sıkıyönetim Komutanlığına intikal ettirilmiştir. 21 Nisan 1978 günü okulda Fen Bölümü memurlarından Arif Yavuz tarafından kullanılan ve kilitli kalmış masanın açılması sonucu içinde öğrencilerle ilgili özel bilgiler bulunan listeler ele geçirilmiştir. Bu listeler okul idaresinin tuttuğu zabıtla birlikte 21 Temmuz 1980 günü ve 221.1/6977 sayılı yazı ile Sıkıyönetim Komutanlığına gönderilmiştir. Ayrıca yine okul kantininde güvenlik görevlilerinin yaptığı arama sırasında Sefer Balkaya'nın çantasından tutulan resmi zabıta göre "yirmi adet enstitü öğrencilerini komünist ve ülkücü diye ayıran liste" ele geçmiştir. Listeler okul idaresi tarafından alınmıştır. Yine aynı kantinde Hamdullah Paksoy'a ait çantanın içinde yine resmi tutanağa göre 55 adet, enstitü öğrencilerini ülkücü ve komünist diye ayıran, dövülecek öğrencileri belirten listeler ele geçmiştir. "Belge 18" adıyla belirtilen belgede çantadan üzerinde şunlar yazılı bir kağıdın bulunduğu belirtilmektedir: "Cemile'den Zooloji soruları alınacak Müzeyyen Çoban Kemal'e verilmesi için verecekti".

Bursa'da...

(Baştarafı 1. sayfada)

masından sonra Hergün gazetesi Ankara Cumhuriyet Savcısının ağzından "İtirafların yalan ve uydurma" olduğuna dair bir haber yayınlamıştı. Ankara Cumhuriyet Savcısı bunu yalanlayarak yayınımızı izlediklerini, yayının sona ermesinden sonra gerekli hukuki ve yasal işlemlere başlayacaklarını açıklamıştı. Bu açıklamadan sonra Ankara Cumhuriyet Savcısının adı da duvar yazılarında "öldürülecek" şeklinde yer aldı.

DÜZELTME

Gazetemizin 30 Temmuz 1980 Çarşamba günkü sayısında çıkan "Emniyetin çatışmada öldü dediği genç, faşistler tarafından kaçırılarak öldürüldü" başlıklı ve Kırkkonaklar Mahallesi ile ilgili haberde isimleri geçen bazı kişiler kendilerinin saldırılarla ilişkileri bulunmadığını söylediler. Petrol Ofisi Genel Müdürlüğünde çalışan Aziz Dursun, belediyede çalışan Mustafa Ergüven ile Basın-Yayın Genel Müdürlüğünde çalışan Mehmet Dirioğlu ve Arap Aslanbağ "Faşist olmadıklarını ve saldırıda bulunmadıklarını" açıkladılar. Düzeltiriz.

MEHMET SEYDA

ROMANCI GÜNLÜĞÜ

Gene tavır alma sorunu

Burhan Günel, Haziran /1980 günlü Soyut dergisinde, benim tavır alma sorununa ilişkin kimi görüşlerime değiniyor, eleştiriyor onları. Hiç bir yerde, hiç bir zaman, sanatçı hiç kimseye, hiç bir şeye karşı tavır almasın demediğim için, bu konuya yeniden değinmek zorunluğunu duyuyorum.

Önce, Burhan Günel'in andığım yazısından bir alıntı yapayım:

"Genellikle sanatta, özellikle yazında bir 'tavır alma' sorunu var mıdır, olmalı mıdır? diye başlıyor Seyda, sonra sürdürüyor: 'Kuşkusuz vardır, bir ölçüde olmalıdır da. Bilmektesiniz, ben de biliyorum; sanatçılar sanatçılara, okuyucular sevip sevmedikleri sanatçılara, yazarlara karşı tavır alırlar. Çok değişiktir aldıkları tavırlar; övmek, göklere çıkarmaktır, yermek, yerin dibine batırmaktır, destekleme (me)ktir, kitabını hiç okumamak, adını bile anmamaktır. Yazarı ölmeden öldürmek, öldükten sonra da yaşatmaktır.'

"Buraya değin, Seyda'nın düşüncelerine katılmamak olanaksız. Şöyle toparlayabilirim: Sanatçılar da tavır almalıdırlar. Çünkü tavır almak gereklidir. (Seyda, 'bir ölçüde' diye sınırlandırıyor bunu). Ve bu konuda aşırılığa gidildiğini de vurguluyor, doğru. Sürdürelim yazıyı:

'. . . Bilinegelen şeyler, evet. Gene de, kendi payıma, sanatçıya karşı, kim olursa olsun, onu desteklemekten, daha yaygın bir üne kavuşturup daha sevilir ve okunur bir duruma getirme çabasından başka bir tavır almayı içim götürmez. Bilmiyorum, eleştirici olsaydım belki tavrım başka türlü olurdu. Ama bir romancı, bir öykücüyüm ben. Neylersiniz, kendimi öyle sayıyorum. Başka yazarlara karşı kesin tavırlar almanın, sert çıkışlar yapmanın, kişilik ve etkinlik kazanma yolunda geçerli olacağına inanmıyorum. Başkalarını iteleyip kakıştırarak, kötüleyerek, gırgıra alarak yazınımızda kendime 'yer açma'yı ilkellik, en azından çocukluk sayıyorum. (..) Biz, eleştirmecilerden ayrı bir hava oluştururuz. Onlar bizleri incelerler, yargılarlar. Bizlerse, kendi kendimizi daha önce incelemiş, yargılamışızdır. Gerçek tavırlarımız, yazılan şiirin, romanın, öykünün içindedir hep. Yapıtın ele alınışı ve işleniş biçimi, alınan tavrı zaten kesinlikle belirler. Bunun ötesinde 'tavır alma'ların gereği yoktur pek. (..) Yazar duyarlığının, alınganlığının ne demek olduğunu iyi kötü bildiğimden, kimsenin üzerine gitmedim, gitmiyorum, gidemiyorum. Bütün bunları ortalığı kızıştırmak isteyenlere söylüyorum.'

Ben bunları yazmış, söylemiştim. Şimdi Burhan Günel'in yazıp söylediklerine bakalım:

1— Seyda, sanatta, özellikle yazında "bir ölçüde" tavır alınmasından yanadır. Ama bu ölçünün ne olacağını pek açıklamıyor. Fakat yazının bütünü gözönüne alındığında, ılımlı olmak gerektiği sonucuna varılabiliyor. Oysa günümüzde, herkes kendi yönünü kesin olarak ortaya koymak zorunluluğunu —her konuda— "idrak" etmiş bulunuyor bence. Sanatçılığın genel sorunları dışında (örneğin sosyal güvence, düşün özgürlüğü vb. gibi) sanatçılara karşı da kesinlikle tavır almanın gereğine inanıyorum ben.

Yazımın, aslında yeterli açıklıkta olduğu kanısındayım. Burhan Günel'i alınganlaştırdığını, yanlış yargılara, genellemelere sürüklediğini görünce biraz şaşırdım doğrusu. Ben, özellikle sanat-sanatçı açısından değerlendiriyorum konuyu. Burhan sosyal güvencelere, düşünce özgürlüklerine yaygınlaştırmış. Bir şair, bir romancı, bir öykücü, şiirini, öyküsünü, romanını nasıl yazmışsa, bu, "Bu şiir, bu roman, bu öykü bu konuda ancak böyle yazılır" demeye gelir ve sanatçı, kişisel tavrını, yapıtıyla göstermiştir diyorum. Günel anlamazlıktan geliyor bunu. Ölçünün ne olacağını pek açıklamadığımı ileri sürüyor. Herkesin kendi tavrını kesinlikle ortaya koymasından, sanatçılığın genel sorunları dışında, sanatçılara karşı da kesinlikle tavır almak gereğinden dem vuruyor.

Sanatçıların birbirleriyle becelleşmesinin sanata büyük bir katkısı olmamıştır bugüne dek. Her yiğidin bir yoğurt yiyişi vardır, derler. Biz bu yoğurdu şimdiye değin böyle yedik, Burhan Günel isterse başka türlü yer.

2— "Kendi payına, sanatçı kim olursa olsun desteklemekten yana olan Seyda'nın bu tavrı da, tutarlı bir yaklaşım değil bence" diyor Günel. "Önce sanatçı mı, değil mi ona bakılmalı diyorum. Bireyci mi, çoğulcu mu, yerleşik güçlerden yana mı, ileriye dönük (ne demek dönük? yönelik demek daha doğru olmaz mı? MS) düşünceleri, çabaları var mı? Bunlar önemli şeyler. Yani, sanatçı olduğunu varsaydığımız o kişi çağdaş toplumun, çağdaş düşüncenin gerisinde mi, ilerisinde mi, yanında mı? Neresinde? Tavır almayı mı gerektiriyor kişiliği, desteklemeyi mi? (Kim olursa olsun) diyerek desteklemek ne denli tutarlı bir yaklaşım bilemiyorum doğrusu. Ve bunu Seyda'nın dil sürçmesi olarak değerlendiriyorum. Ya da, iyi niyeti.."

Günel, sağ olsun, gene de kayırmış beni. Hemen söyleyeyim; çok içersem dilim bazen sürçer, ama yazarken genellikle ayıkımdır ve kalemin sürçmemesine, neler demek istediğimin açıkça anlaşılmasına çalışırım. Dolayısıyla, "sanatçı kim olursa olsun" sözünde, sanatçının kimliğini, kişiliğini öne almadığım, "sanatçı" demekle, o kişiyi öncelikle "sanat değeri olan birisi" olarak kabullendiğim kesinlikle açıktır. Onun için, Günel'in "önce sanatçı mı, değil mi ona bakılmalı" demesi havada kalıyor.

Sanatçının kimliği, kişiliği sorununa gelelim; gerçek sanatçı, yapıtlarıyla, kendi ömür çizgisini aşabilen, geleceğe kalabilen kimsedir. Yaşadığı sürece, kimliği, kişiliği sık sık söz konusu olabilirse de, zaman o kişisel kusurları unutturur, siler götürür, bizlere yapıtlarını bırakır. Ne olacak yani, salt ilericidir, çağdaştır diye, sloganlar patlatan, gerçekleri iğdiş eden, kuşa çeviren şairleri, romancıları, öykücüleri mi öveceğiz? Dünya görüşleri görüşümüze uymuyor diye, Necip Fazıl Kısakürek'in, Yahya Kemal Beyatlı'nın, Ahmet Haşim'in Ahmet Muhip Dranas'ın tüm şiirlerini, Tarık Buğra'nın "İbiş'in Rüyası" romanını karalayacak mıyız?

Edgar Allen Poe kendi çağının neresindeydi? Ya Dostoyevski? Çok mu ilericiydiler?

Bana kalırsa, Burhan Günel kendi kendine sormalıdır bunları.

Gerçek sanatçı, öncelikle sanatı, sanatçıyı seven, yücelten kimsedir. Onda küçüklükler aramaya çıktığında, herşeyden önce kendini küçültmüş, yadsımış olur. Sanatın da, kendi kendisinin de ipini kendi eliyle çekmiş olur. Ve bu sözlerim, haksız ünlere göz yumalım anlamına gelmez. Gelmemelidir. Bizler, eğer sanatçıysak, sanatçı olmayı istiyorsak, hoşlanmadığımız, beğenmediğimiz, sevmediğimiz insanlara karşı da, gücümüz yettiğince açık ve anlayışlı olmak zorundayız. Bunu diyorum. Onlara duyulacak kin ve tiksinti, onların şiirlerini, öykülerini, romanlarını yazarken bakış açımızı bir yerde daraltır ister istemez. Toplum koşullarına, insanlığa karşı haksız düşeriz. Ben bunu diyorum. Gerçek sanatçı, herkese, her konuya tiksintiyle, ön yargılarla değil, araştırıcı soruşturucu bir hoşgörüyle yaklaşmalıdır, diyorum. Tavrı bu olmalıdır onun. Yoksa, vurulacak yanla, tutulacak yanı şaşırır, birbirine karıştırır.

Gerçek bir sanatçı, ayrıca, başkalarında kusur bulmaya ayıracağı zamanı kendi yapıtlarını daha güçlü, daha etkin duruma getirmeye ayırsa akıllılık eder. Çünkü sanatçı için aslolan, önde gelen işlev, kendi yapıtıdır.

"Biz gençler sabırsız ve öfkeliyiz galiba" diyen Burhan Günel'e, bir gün ayaklarının suya erişmesini ve durulmasını yürekten dilerim!

(Altınova: 15 Temmuz 1980)

SOVYETLER BİRLİĞİ'NDE LENİN ÖDÜLÜ ALMIŞ BİR ROMAN ÜZERİNE

Gün Zileli

İşte revizyonistlerin Lenin'in adını kullanarak ödül verdikleri bir roman. Yuri Bondarev'in "Kıyı" adlı romanı 1975 yılında Sovyetler Birliği'nde Lenin ödülü almış. Okar yayınları tarafından Türkçe basılmış. Lenin mezarından kalksaydı kendi adını kullanarak bu romana ödül verenleri herhalde bir tekmede kovar ve bu romanın ancak "Bernstein" ya da "Kautsky" ödülüne layık olduğunu cümle aleme ilan ederdi.

Lenin ödülü verilen kitaptan bazı alıntılar sunacağız şimdi. Ve "sosyalist ülkenin" ödüle layık edebiyatının ne menem bir şey olduğunu hep birlikte öğreneceğiz.

Kapitalist bir ülkeye geziye çıkan "sosyalist bir ülke" yazarının duygularını isteklerini öğrenmek ister misiniz?

"Uçaklarda yaratılması zorunlu konfor ve güven havasının yayılışı yolcuların beklediği huzuru sağlamıştı." (S.5).

"Göklerde duygusal huzurun koruyucu melekleri gibi gelen uzun bacaklı hosteslerin geleneksel tebessümleri, gamsız bir uçuşun bağışladığı tüm izlenimler Nikitin'in yabancısı değildi." (s.6)

"Platon bir kadeh konyaktan sonra haşlanmış soğuk tavuk eti galiba daha iyi gidecek..." (s.6)

Romanın kahramanı olan Sovyet yazarı Nikitin'in kendini değerlendirişi ise şöyle:

"Neden kendimi gözetecekmişim diye düşünüyordu Nikitin. Varlıklı sayılırdı, aile sahibiydi, başarılı ve zarifti. Geleceğe güvenliydi." (s. 13)

"Yazarlarımız" Batı Almanya'ya gelmişlerdir. Buradaki duygu ve düşünceleri ise şu şekilde:

"Kol düğmelerini takmakta olan Nikitin arkadaşına gözleriyle evrak çantasını işaretledi. Kendimi güzelleştirirken şuradan bir şişe alıp aç, bardaklara birer içimlik koyuver.' (s. 21)

"Odaya nefis Ermeni konyağının kokusu yayılmıştı. Samsanov Nikitin'e "Bayan Herbert'i büyüledin... Sana nasıl baktığını farkettin değil mi?" (s.21)

"Nikitin 'votkanızdan biraz tatmak isterdim Bayan Herbert. Schnaps'ınızın lezzetini savaştan bu yana tümüyle unuttum.' (s.22)

Ve kapitalist bir ülkenin yayınevinin "sosyalist ülkenin" yazarlarına kitapları için telif hakkı verişi:

"Bu da edebiyat kulübümüzün sizlere harçlığı; Bay Nikitin sekizyüzelli mark sizin için, Bay Samsanov gene aynı miktar da sizin için..."

'Size ve yayıncıma teşekkürler... Hiç beklenmeyen bir zenginlik...'

"Samsanov parayı cüzdanına yerleştirirken Nikitin'e takıldı:

'Artık milyonersin, bir Rockefeller, Hamburg'dan selofanlara sarılmış bir Mercedes alabilirsin'. Sonra Bayan Herbert'e döndü; "Saygıdeğer meslektaşımın son kitabı nasıl bir satış getirdi?'

'Kitabın Stalinizmden arınma döneminde Sovyet aydınlarının romanı olduğunu belirten reklamlar yaptık. Bay Weber Doğulu bir yazarın nasıl tanıtılacağını ve nasıl para kazanılacağını iyi bilir.'" (s. 23)

Ve bu alışverişin ardından:

"Bayan Herbert onuruna içilen buz gibi kokusuz schnaps, tereyağ sürülmüş taze ekmek, kara ekmek üzerindeki jambon, Türk kahvesi, çeşnili peynir Nikitin'e olağanüstü lezzetli gelmişti." (s. 24)

"Sosyalist ülkenin" yazarları kapitalist ülkede gezintiye çıkıyorlar:

"Baylar yalnız üç mark... Place Pigalle'de çevrilmiş kısa Fransız filimleri gösteriyoruz... Samsanov yüzü kızararak adama altı mark saydı ve mırıldandı 'görelim haydi.' ....Beyazperdede çırılçıplak bir kadın sırtüstü yatmış, bir elini üzerindeki adamın adaleli sırtına uzatmıştı:, sevişen bir çifti bir otel odasında gösteren bir filmdi bu.." (s. 35)

"Coca Cola... iki olsun lütfen' Nikitin bu kızlar kim diye kendine kendine soruyor....'Çok ağır heyecanlanıyorsun... Belki de o biçimden hoşlanıyorsun.... Hani başka türlüsü.... Korkma bende tüm oyunlar var' dedi Hede" (s. 38-39)

"Sosyalist ülkenin" yazarları kapitalist Almanya'nın yayınevi sahibi ile İkinci Dünya Savaşı üzerine tartışıyorlar:

"Şimdi bana açıklayın bakalım sayın dostlarımız, askerleriniz Almanya'ya girdikten sonra neden kadınlarımıza etmedikleri kalmadı?"

'Emin misiniz bundan' Nikitin şaşkın sordu' Tümü de mi katıldı buna?' (Müthiş bir cevap veriyor "sosyalist" yazar! G.Z.)

'Bay Nikitin eminim. Birden çok olayı yakından biliyorum.'

'Belki bazı Alman kadınları doğudan gelen Timurlenkleri denemek istemiştir? Bunun açıklaması ancak bu olmalı... Bay Dietmann iddia ve suçlamaların riskli yönleri vardır daima.' " (Bu cevap daha da müthiş! – G.Z.) (s. 73-74)

Ve İkinci Dünya Savaşı anılarına dönülüyor. Faşistleri yenilgiye uğratarak Almanya'da ilerlemekte olan Sovyet Kızıl Ordusunun durumu romanda şöyle yansıtılıyor:

"Alman kadınlarının korkuları üzerine eğlenceli söyleşi. Alman sigaralarının dumanıyla açık öyküler, uzun perhiz süresinden sonra Alman kızlarıyla neler yapılabileceği konusunda fanteziler, ele geçirilmiş çakmak, çakı ve tabancalar karşılığı gece yarısına kadar süren gürültülü kağıt oyunları." (s.100)

İşte faşizme karşı kanını akıtarak dövüşen Kızıl Ordunun durumu yazar tarafından "sosyalist gerçekçi edebiyatın bir sonucu olarak" böyle anlatılmaktadır. Bu kadarla da kalmamaktadır. Kızıl ordunun tasviri bu minval üzerine devam etmektedir:

"Hey cocuklar, dinleyin ulan, gece bir fıstık girdi düşme, vay anam vay... Durdu çitin yanında göz kırpar, işmar eder... Sonra sonra ne oldu? Ulan sen ancak şapşal şapşal bakmışsındır karıya. Yoksa alıp alaşağı ettin mi?" (s. 101)

Sovyet Kızıl Ordusunun erleri ve subayları girdikleri ülkede yağma yapmaktan, kadınların ırzına geçmekten, beleş yaşamaktan, iyi yiyip içmekten, kağıt oynamaktan, küfür edip sırtüstü yatmaktan başka bir şey düşünmeyen ve Almanlarla neden savaştıklarının pek bilincinde olmayan insanlardır yazara göre. Karşıda Fritzler vardır, görüldüğü zaman öldürülmesi gereken, hepsi bu kadar. Ve herkes savaşa lanet etmekte, ölmeden geri dönmeyi düşünmektedir. Dünya anti-faşist cephesinin zaferi vb... Bunlar romanda sözkonusu bile edilmemektedir.

Sovyet Kızıl Ordusu da erler ve erlerle subaylar arasındaki ilişkiler de son derece ilginç bir şekilde anlatılmaktadır. Kızıl Ordu içindeki seslenişlerden ve konuşmalardan bazı örnekler:

"Ulan... eşeğin tekisin sen... Sen bir kenef düşünürüsün Zikin... aptal... Bitli kerata... Kuş beyinli... Sıçan gibi ne fısıldayıp duruyorsun ulan...."

Bu örnekler sayısız. Uzatmak istemiyoruz. Şimdi bir de Kızıl Ordu subaylarının ve erlerinin orduda görevli subay kadın doktorlara karşı tutumunu görelim:

"Şu güzel doktora bir kement atın bakalım üsteğmen yoldaş. Böylesine bir lokuma, ortada dolaşırken, dokunmamak tanrıya karşı gelmektir. Böyle bir masum bakireyi görmezlikten gelmek olmaz." (s. 132)

" 'Orada bir kadın tanıdım taburda. Bomba gibi vücut memeler...' 'İşiniz yağ gibi gitmiş üsteğmen yoldaş, hiç direniş falan olmadan, aman ne tatlı!" (s. 133)

Roman böylece sürüp gidiyor. Doğrusu "Lenin ve sosyalizm düşmanlığı ödülünü" gerçekten haketmiş bir roman bu.

TRT Genel Müdürü Doğan Kasaroğlu

TRT ile Türkiye Müzisyenler Sendikası arasında toplusözleşme imzalandı

TRT ile Türkiye Müzisyenler Sendikası arasında 4 radyoda çalışan 200'den fazla sanatçıyı kapsayan toplusözleşme geçtiğimiz cuma günü törenle imzalandı.

Ankara, İstanbul, İzmir ve Erzurum radyolarında Türk Sanat Müziği, Türk Halk Müziği ve Türk Hafif Müziği sanatçılarını kapsayan bu toplusözleşme ile ücretlerde bir yıl içinde net 1500, ikinci yıl için net 5000 lira artış sağlandı.

1 Mart 1980 tarihinden geçerli olmak üzere imzalanan toplusözleşme ile ayrıca net 750 lira yakacak yardımı, net 500 lira çalışmayan eş yardımı, ortalama net 200 lira eğitim ve çocuk yardımı ve net 5000 lira ücretli izin harçlığı gibi sosyal haklar da sağlandı.

Böylece toplam iki yıl için ücret ve sosyal haklarda yüzde 150 civarında bir artış sağlandı.

Toplusözleşme töreninde konuşan TRT Genel Müdürü Doğan Kasaroğlu, sendika ile bir süreden beri devam eden toplusözleşme görüşmelerinin bugüne kadar en kısa sürede sonuçlanan toplusözleşme olduğunu belirterek şunları söyledi:

"Bu toplusözleşmenin gerektirdiği sosyal haklar sanatçıların emeklerinin karşılığı değildir. Zira sanatkar'a para biçilmez. Sanatkarın kendisinin yaratıcı oluşundan ve doğuştan varolan üstün yeteneklerinden dolayı bir kayıt altına alınması mümkün değildir. Ama TRT'nin içinde bulunduğu mali imkanlar bunu zorunlu kılıyor."

Kasaroğlu, bu toplusözleşme ile sanatçılar arasındaki bağların daha da güçlendirileceğini, TRT'nin tutucu kalıplar içinde yayın yapan bir kuruluş olmaktan çıkmasında Müzisyenler Sendikasının yardımlarını beklediklerini sözlerine ekledi.

Türkiye Müzisyenler Sendikası Genel Başkanı Halil Aksoy, toplusözleşmenin çok kısa bir sürede sonuçlanmasından memnunluk duyduklarını işaret ederek şöyle konuştu: "Sanatçının sorunları sadece maddi sorunlar değildir. Ancak ön planda bulunan mali sorunlar şu anda çözümlenmiştir. Sanatçının daha verimli olarak çalışabilmesi için TRT'nin de üzerine düşen büyük görevleri vardır. Sanatçı arkadaşlarımın bundan böyle daha iyi bir şekilde çalışabileceklerine inanıyorum."

Türk Dil Kurumu 1980 Edebiyat Ödülleri 23 Eylülde belli olacak

Türk Dil Kurumu'nun yıllık geleneksel edebiyat ödülleri Seçici Kurul'un 23 Eylül Salı günü yapacağı toplantıdan sonra açıklanacak.

Bu yılki Türk Dil Kurumu edebiyat ödülleri için şiir dalında 13, roman dalında 3, öykü dalında 9, çeviri dalında 8, oyun dalında 1, deneme dalında 2, eleştiri dalında 1, gezi dalında 2, masal ve çocuk yazını dalında 7 yapıtın başvurduğu öğrenildi.

Yarışma için başvuran üç roman şunlar: "Aksayan" (Burhan Günel), "Ölümün Ağzı" (İrfan Yalçın), "Dünya Bir Atlıkarınca" (Gönül Pultar).

Oyun dalında yalnızca Recep Bilginer'in "Yunus Emre" adlı yapıtı başvurmuş bulunuyor. Eleştiri dalı için başvuran tek yapıt da Asım Bezirci'nin "Halk, Sosyalizm, Kültür ve Edebiyat" adlı yazılarını derlediği kitabı.

Öykü dalında Muzaffer Hacıhasanoğlu'nun "Eller", Necati Mert'in "Gramofonlar, Radyolar, Teypler" ve İnci Aral'ın "Ağda Zamanı" adından daha çok sözedilen eserler arasında bulunuyorlar. Şiir dalında da Hüseyin Yurttaş'ın, Yüksel Pazarkaya'nın, Nurullah Can'ın, Mehmet Aydın'ın, İzzet Yaşar'ın adları dikkati çekiyor.

Gezi dalında yarışmaya girecek iki kitaptan biri Dr. Yahya Kanbolat'ın "Sosyalist ve Kapitalist Ülkelerden Gezi İzlenimleri", diğeri Mehmet Ataberk—Nuri Çolakoğlu'nun daha önce gazetemizde tefrika edilen "Savaşan Kamboçya" adlı yapıtları.

TDK'nın bu yılki "Masal ve Çocuk Yazını" ödülü ise şu eserler arasından seçilecek: "Kolo" (Vedat Dalokay), "Altın Bilezik" (Mehmet Türkkan), "Ben Büyüyünce" (Gülten Dayıoğlu), "Gerçeğin Masalı" (Sennur Sezer), "Bir Bir Değilken" (Necati Mert), "Sümbül ile Nerkis" (Neşe Yaşın), "Dört Boynuzlu Koç" (Ümit Kaftancıoğlu).

TDK 1980 Ödüllerini saptayacak Seçici Kurul'da ise şu adlar bulunuyor: Salah Birsel, Fakir Baykurt, Oktay Akbal, Konur Ertop, Cemal Süreya. Yedek Üyeler: Prof. Dr. Özdemir Nutku, Doğan Hızlan.

4

IRGATOĞLU ATÇALI KEL MEMET DESTANI

özkan mert

DESEN: RAUF ALAZAN

Emine kadın çaresiz.
En güzel
giysilerini,
bayramlık
pabuçlarını
giydi.
Rahmetli kocasının
armağanı
çiçekli yaşmağını
başına atıp,
istedi "Emir Kızı"
"Allahın emri
peygamberin kavli" ile
Atçalıya.
Vayyy
Sen misin ?
bunu diyen.
Önce adamlarına
dövdürdü Ağa
"Emine Kadın"ı.
Sonra kendisi
ve karısı
vurdular.
Haykırdılar yüzüne:

– Söyle
o
baldırı
çıplak
oğluna,
yavrularsa
bizim dişi İT
bahara,
veririz
yavrulardan
birini
ONA.

Emine Kadın
yorgun,
emine kadın
bitkin.
Sürükleyerek
taş gibi
ağırlaşan
bedenini,
döndü
tozlu yollardan
damına.
Atçalım anasını bekler.
İyi haber bekler.
Fakat yıkılınca
anası
eşiğinde
kapının,
Dünya başında döner.

– Oyyy oğul
oğul.
Ne'ttinde
söylettin
bu sözleri bana.
Nasıl dayanam gayri ben
bu yaşta
bunlara.

– Oyyyy anam
kadın anam
gül anam.
Demek sana
bunu da ettiler.

(DEVAM EDECEK)

Aydınlık

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

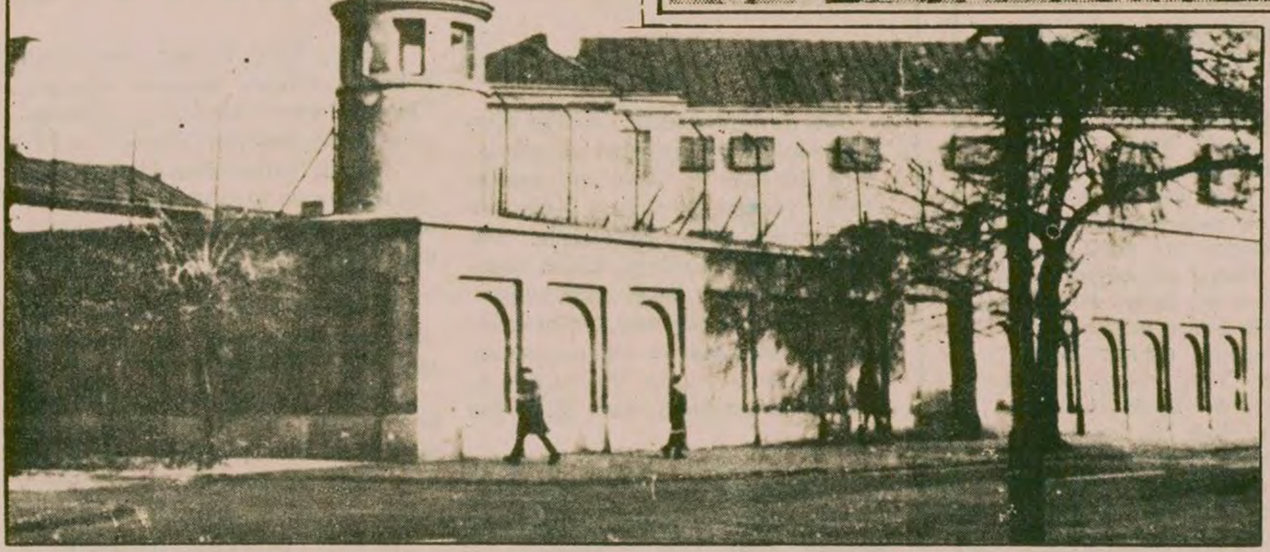

GDANSK 1980 GREV. DEFTERİ

Sosyal Savunma Komitesi lideri Jacek Kuron (solda) rejim muhaliflerinin yayın organı Robotnik'in yazıişleri Müdürü Jan Lityaski ve 15 arkadaşı bir süre önce tutuklandılar.

1 1976 Haziranındaki büyük grevlerden sonra tutuklanan işçilerin hapsedildiği Radon Hapishanesi

Varşova yönetiminin en fazla korktuğu iki isim: "Lenin" ve "Paris Komünü"

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Gdansk 1980/Grev Defteri, halen Baltık kıyılarındaki grevci işçilerden haber getiren Fransız "Le Monde" gazetesi muhabiri Bernard Guetta ve "Le Figaro" muhabiri Bernard Marguerite'in, Fransa'da yayınlanan yazıları ile BBC Radyosunun çeşitli yayınlarından düzenlenerek hazırlanmıştır.

BALTIK KENTİNDE HERKES AYNI ŞEYİ SÖYLÜYOR:

Artık bu durum değişmeli!

- Lenin Tersanesinde en güzel şey birlik ve demokrasi
- Yabancı gazeteciler Varşova'dan hergün Gdansk'a gidip geliyorlar

GDANSK'ta sis var. Ama kent ölü değil.

Kente girince herkesle rahatça konuşabiliyorsunuz. Yalnız kimse et fiyatlarının artışından filan sözetmiyor artık. Kent sakinleriyle biraz konuşuyoruz. Bilgi veriyorlar. Sonra da hepsi, sanki daha önceden anlaşmış gibi bir tek cümle ile sonuçlandırıyorlar görüşmeyi: *ARTIK BU DURUM DEĞİŞMELİ!*

Kentin durgunluğunda ulaşım işçilerinin grevinin önemli bir rolü var. Temizlikçe kadınlar, her zamankinden daha [illegible], yolları temizliyor. İnsanlar biraz aceleci. Pazardan dönenler birbirlerine [illegible]. Yine et bulama ışlar. Süt bidonları taşıyan üç tekerlekli bisikletler geçiyor.

Gdansk, veya eski adıyla Danzig tarihi bir kent. Şimdi dünyanın gözü bu kentte. Danzig, Milattan sonra 10. yüzyılda kurulmuş. Dini bir merkez olarak zamanında adından çok sözedilmiş. Sonra iki dünya savaşı arasında Rusya ile Prusya arasında büyük sorunlara neden olmuş. 1941-45 döneminde ise bombardıman kenti tamamen tahrip etmiş. 45 yılında Kızıl Ordu girmiş. 46'da da Polonya sınırlarına dahil olarak, Gdansk adını almış.

3 haftadır Varşova-Gdansk yolu ordu ve polisin denetiminde. Kimse kolay kolay gidip gelemiyor. Batılı gazeteciler Polonya başkentinde resmi yetkilileri iyice sıkıştırdıktan sonra Gdansk'a gitme izni aldılar. Ancak Batılı basın mensupları sabah Varşova'dan yola çıkıyor, yaklaşık 400 kilometrelik yolu katedip Gdansk'a varıyor, sonra akşam yine başkente dönüyorlar. Çünkü Gdansk'ın dış dünya ile her türlü bağlantısı kesilmiş durumda. Hükümet kesmiş. Ne telefon var, ne teleks, ne de posta servisi

İlk görüşme

KREMLİN'in ve Gierek'in ilk başta iki korkulu rüyası vardı: *"LENİN"* ve *"PARİS KOMÜNÜ."* Bu iki tersane Gdansk grevcilerinin başını çekti. Şimdi ise Baltık grevcilerinden sözedilir oldu. Çünkü KOR'un yayınladığı sayılara göre devletin denetimindeki 174 işyerinde grev var. Ama yine de *"LENİN"* tersanesinin ilk grevci, en eski grevci ve en deneyimli grevci gibi üstünlükleri, özellikleri var.

"LENİN" tersanesinde 18 Ağustos günü, saat 17.00. Tersanenin bütün işçileri büyük avluda toplanmış. İçeride konferans salonunda, tersanenin 200 kişilik grev komitesi, kentin Parti sorumluları ilk görüşmeye oturmuş. Seslendirme sistemi sayesinde avludaki işçiler istedikleri zaman konferans salonundakilere taleplerini iletebiliyor. Önce ücretlere yapılacak zam oranı tartışılıyor. Kulaklar hoparlörlerde. İşçiler üç günden beri çalışmıyor. Fabrikanın kapılarını da kaynaklamışlar. Mavi tulumları buruşuk, gözleri biraz uykulu. *"LENİN"* tersanesinin em[illegible] tar bir işçi temsilcisi var: Lech Walesa. 1970 grevinde de yine Komite Başkanı idi. Şimdi görüşme masasında işçilerin 2000 zlotilik ücret taleplerini savunuyor. Hem de hiç taviz vermeden. Gdansk Parti Komitesi sorumlusu ve Tersane Müdürü, *"Kesinlikle 2000 zloti ücret veremeyiz. Boş yere israr etmeyin. Vazgeçin bu sevdadan..."* diyor. Avludaki işçilerin yuhalamaları salona kadar geliyor. Hem de hoparlörlerde yankı yaparak...

İlk raundda hükümet kararlı görünmeye özel önem veriyor. İkinci raund ertesi gün saat sabah 7.00'de. Hükümet temsilcileri gece düşünüp taşınmış olsalar gerek. *"1500 zloti ücret vermeyi kabul edeceğiz. Ama tersanenin işgali derhal sona erecek ve hemen işbaşı yapılacak!"* diyor. Üstelik işçi temsilcilerini hiç dinlemeden. Walesa daha konuşmaya fırsat bulamadan, avludaki işçiler sabah soğuğuna rağmen hep bir ağızdan bağırıyor: *"2000 zloti, 2000 zloti!"* Walesa'nın isteği üzerine görüşmeye ara veriliyor. Saat 11.00. Hemen İşçi Genel Kurulu toplanıyor. Kısaca tartışıyorlar. Sonunda işçiler, *"LENİN"* tersanesinin deneyimli işçileri çoğunlukla 1500 zlotilik ücreti kabul ediyorlar. Walesa, koşul olarak Edward Gierek'ten, grevden sonra bir tek işçinin bile tersaneden atılmayacağını güvence altına alan imzalı bir belge talep ediyor. Durum hükümet temsilcilerine bildiriliyor. Gierek imzalı kağıt da, adeta uçarak bir saat içinde Walesa'ya teslim ediliyor.

Avludaki binlerce işçi bu kez *"Walesa, Walesa"* diye tempo tutuvor.

Varşova yönetiminin erken sevinci

ÜCRET konusunda yapılan bu anlaşma aslında aldatıcı. Çünkü tersane işçileri yaygınlaşan grevler konusunda ayrıntılı bilgilere sahip değiller. Saat 11.00'den akşamüstü 16.00'ya kadar Sopot'tan, Varşova'dan bir sürü grevci işyeri heyeti geliyor Gdansk'a. Konuşuyorlar Grev Komitesi ile. *"Aman, ücret konusunda anlaşıp işi bitirmeyelim. Lenin tersanesinde görüşme ve mücadele biterse, biz de biteriz. "Ücretlerinizi verip bizi de kapı dışarı ederler. Biz de greve çıktık. Hadi hep beraber, bütün taleplerimizi kabul ettirene kadar sürdürelim hareketi".*

Walesa çıkıyor avlunun ucundaki duvara. Toplanmış işçilere bir bir anlatıyor dinlediklerini. Usanmadan tek tek grevdeki işyerlerinin isimlerini sayıyor. Sonra da şöyle konuşuyor: *"Demokrasiye saygı göstermemiz gerek. Pek fazla lehimizde olmasa da tavizleri kabul etmek gerekir. Ama diğer grevci kardeşlerimizi yalnız başlarına bırakmaya hakkımız yok. Dayanışma için bu greve, zafere kadar devam etmeliyiz. Devam edeceğiz!"* İşçilerin yüzü gülümser. *"Sen yüz yıl yaşa Walesa!"* sloganları kaplar tersaneyi.

Tabii bu gelişmelerden hükümetin haberi yok. Onlar 1500 zloti üzerine anlaşma yapıldığını duyunca hemen bütün dünyaya yaydılar: *"Gdansk'ta anlaşma oldu. Grev sona erdi. İşçiler işbaşı yaptı"*. Hatta Polonya Resmi Haber Ajansı PAP Müdürü Wojciechowski, yabancı gazetecilere yaptığı açıklamada son derece rahat ve kendinden emin bir şekilde şöyle diyordu: *"Anlaşma hükümetimizin sağduyulu ve işçilerin yurtsever ve fedakar tutumları sayesinde sağlanmıştır. Grev sona ermiştir."* PAP Ajansı Müdürünü yakından tanıyan deneyimli gazeteciler kuşku içinde. Çünkü, KOR'un 14 Ağustos günü verdiği haberde PAP Müdürü tarafından anında tekzip edilmişti. KOR *Gdansk'ta Lenin Tersanesinde 16 bin işçi greve çıktı"* diyordu PAP ise, *"KOR'un Gdansk işçileri ile ilgili olarak öne sürdüğü işbırakma haberi tamamen hayal ürünüdür"* diye bir haber geçti. Hangi haberin hayal ürünü olduğunu sadece 24 saat gösterdi.

Gdansk kenti grev komiteleri Başkanlığı tarafından hazırlanan

İşçilerin 21 talebi

1)Polonya'nın da imzalayıp onayladıgı Uluslararası İş Örgütünün 87 numaralı anlaşması gereğince Parti'den bağımsız, hür sendikaların resmen tanınması.

2)Grev hakkına saygı, grevcilerin ve grevcilere yardım eden insanların güvenliğinin güvence altına alınması.

3)Anayasanın tanıdığı ifade, yayın ve basın özgürlüğünün sağlanması ve bu haklara saygı gösterilmesi. Hür basına yönelen baskıların son bulması, kilise yayınlarının serbestçe dağıtılabilmesi.

4)A—Siyasi fikirleri nedeniyle 1970 ve 1976 grevlerinden sonra işlerinden atılan işçilerin ve öğrenim kurumlarından çıkartılan öğrencilerin durumlarının yasallaştırılması.

B—Aralarında E.Zadrozynski ve J-M. Kozlowski'nin de bulunduğu bütün siyasi tutukluların salıverilmesi ve siyasi fikirler nedeniyle insanları yapılan baskıların son bulması.

5)Resmi basının grev komiteleri ve merkezi grev komitesinin kuruluşunu kamuoyuna açıklaması ve taleplerin basın-yayın yoluyla yayınlanması.

6)Ülkenin içinde bulunduğu bunalım döneminden çıkılması için somut ve gerçekçi eylemlerin başlatılması. Örneğin Polonya'nın ekonomik ve toplumsal durumu ile ilgili yayınların yapılması ve bütün toplumsal kesimlere mensup kişi ve kuruluşların bir reform programı oluşturulması amacıyla düzenlenecek tartışmalara katılmasını sağlamak.

7)Bütün grevcilere izin ödentisi ödemek

8)Et fiyatlarının artışı oranında bütün işçilere 2000 zlotilik bir ücret sağlamak.

9)Ücretlere 'eşel mobil'(oynak merdiven) yönteminin uygulanması.

10)Iç pazara gerekli olan bütün besin maddelerinin sağlanması ve fazla malların dışsatıma ayrılmasına son verilmesi.

11)Pazarın istikrar kazanmasına kadar et satışları için temin kartlarının dağıtılması.

12)İç pazarlarda yabancı dövizle yapılan satışların kaldırılması.

13)İşyeri yöneticilerinin Parti ile olan ilişkilerine göre değil, yeteneklerine göre atanması. Özel satış ve dağıtımın kaldırılması. Polis, güvenlik memurları, Parti yöneticileri ve diğer imtiyazlı kişilere tanınan önceliklerin ilgası.

14)35 yıllık çalışmadan sonra kadınlara 50 yaşında, erkeklere 55 yaşında emekli olma hakkı verilmesi.

15)Mesken ve emeklilik maaşlarında, üstünlüğü olanların lehine ikili yöntemi bire indirmek.

16)Çalışma koşullarının özellikle sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi

17)Anaları çalışan çocuklar için yeterli sayıda kreş ve okulların açılması.

18)Kadınlara verilen analık izninin üç yıla çıkartılması.

19)Konut sağlanması için bekletilen sürenin kısaltılması.

20)Ulaşım ek ücretlerinin 40-100 zloti arasında olması. Deplasman ücretlerinin artırılması.

21)Tam gün çalışan işyerlerinde cumartesi tatillerinin başka günlerde sağlanması, bayramlarda çalışan işyerlerinde de özel tatil günlerinin yapılması.

Liman işçileri greve başladıktan sonra işyerlerinin kapısına "Grev ve İşgal" diye pankart astılar

Bir grev önderi

LECH Walesa 40 yaşlarında pos bıyıklı bir işçi önderi. 6 çocuk babası olan Walesa aynı zamanda dindar bir Katolik 1970 grevlerinde de Lenin Tersanesi mücadelesinde en öndeydi. 1976 grevlerinden sonra hükümet tarafından işten atıldı. Ama Walesa kendini bir kez gerçek işçi temsilcisi olarak 16 bin arkadaşına kabul ettirmiş. Işçi arkadaşlarının protestoları üzerine işyeri yönetimi istemeye istemeye Walesa'yı yeniden işinin başına çağırmak zorunda kalmış. Walesa, 5 yıldır KOR saflarında muhalefet hareketine katılıyor. Zaten çoğu işyerlerinde Grev Komitesinin çoğunluğunu KOR üyesi işçiler oluşturuyor.

Açık kapı

LENİN Tersanesinde en güzel şey birlik ve demokrasi. İşçiler gerçekten duruma hakim. 16 bin işçinin 16 bininin de söz ve eylem hakkı var. Görüş ayrılıkları çıkıyor, tartışılıyor ve tatlıca sonuca bağlanıyor. Örneğin, muhalefet üyesi bir işçi, yaptığı konuşmada şunları ileri sürüyor: *"Arkadaşlar, masa başında kazanacağımız talepler öne sürelim. Fazla ileri gitmeyelim. Parlamenter demokrasi, çok partili hayat gibi talepler var. Kabul etmezlerki böyle şeyleri. Ancak kazanabileceğimiz talepleri öne sürmekte yarar var. Hükümetle meseleyi çözelim. Onların da çözebilmesi için bir açık kapı bırakalım onlara..."*

Kitleden bir işçi dayanamıyor: *"Kardeşim, ne açık kapısı... Hükümete en büyük kapıyı açmışız bir kere... Adamlar başımızda bizi yönetiyorlar ya!*

YARIN: Merkezi örgütlenmeler (MSK)

Televizyonda Bugün

19.00 HABERLER

19.10 HEIDI

Klara'nın öğretmeni Heidi'ye ders vermektedir. Fakat o hep dağlardaki yaşamı düşünmektedir.

19.[illegible] HAFTANIN ŞARKISI

Programda Ankara Çocuk Korosu söz ve müziği Ziya Aydıntan'a ait olan "Dumlupınar" adlı marşı söyleyecek.

19.40 ÇOCUKLAR IÇIN

19.55 SANIRAFOR

20.30 HABERLER

21.20 TARIHTE BU HAFTA

21.30 FORSYTE EFSANESI

Dizi filmin bu bölümünde Flour ile gazeteci Marjarie arasındaki dava Londra sosyetesinin tek konusu olmuştur. Kızının davasıyla Soms Forsyte ilgilenir.

22.20 MÜZIK

22.40 SPOR

23.20 HABERLER

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

26 Ağustos Salı

Kara Kuvvetleri Güçlendirme Vakfı

19.35'de Türk Kara Kuvvetlerini Güçlendirme [illegible]nın 6. kuruluş yıldönümü dolayısıyla düzenlenen bir program.

19.20'de Gölcük Tersanesi Komutanlığının tanıtıldığı bir program.

21.20'de Zafere Doğru adlı, Büyük Taarruz'un anlatıldığı bir program.

27 Ağustos Çarşamba

Ordu İlaç Fabrikası

20.20'de Milli Savunma Bakanlığı Ordu İlaç Fabrikasının tanıtıldığı bir program yayınlanacak.

21.20'de Zafere Doğru.

21.35 Yarım Yüzyıldan Çizgiler adlı programda Türk Silahlı Kuvvetlerinin yarım yüzyıl içindeki gelişmeleri anlatılacak.

Silahlı Kuvvetler Haftası

Her yıl Silahlı Kuvvetler Haftası olarak kutlanan Kara Kuvvetleri Günü 26 Ağustos'tan, Zafer Bayramı 30 Ağustos'a kadar televizyon programlarında değişiklik yapıldı.

Türk Silahlı Kuvvetleriyle ortak hazırlanan programlar şöyle:

28 Ağustos Perşembe

Tuzla Jeep Fabrikası

20.20'de Tuzla Jeep Fabrikası tanıtılacak.

21.20'de Zafere Doğru programı.

29 Ağustos Cuma

Afyon İstihkam Fabrikası Komutanlığı

20.20'de Kara Kuvvetleri Komutanlığı Afyon İstihkam Fabrikası Komutanlığı tanıtılacak.

21.15'de Zafere Doğru adlı programda Büyük Taarruz'un dördüncü günü konu edilecek.

30 Ağustos Cumartesi

Askeri Okullar

17.55'de Askeri okullar, Askeri liseler, Hersek Kampı, eğitim çalışmaları hakkında bilgi verilecek.

18.05'de Doçent Dilber Ortaylı Osmanlı İmparatorluğunun çöküş nedenleri üzerinde duracak.

Radyoda neler var?

TRT – 1

10.02'de yayınlanan Arkası Yarın'da bugünden başlamak üzere F.H.Çorbacıoğlu'nun yazıp radyoya uyguladığı "Bir karış toprak" oynanacak.

TRT – 2

10.30'da "Siyasal hayat siyasal güçler" adlı program yayınlanacak. 13.30'da Türk Yorumcularını, 15.30'da türküleri dinleyebilirsiniz.

TRT – 3

10.00'da Çağdaş Sanatçılarımız adlı programda K.İlerici ve M.Sun'dan seçmeler yayınlanacak.

17.03'de dil geliştirmek için İngilizce haberleri, 17.06'da Fransızca haberleri dinleyebilirsiniz.